

**Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων -
Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου**

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Δημοκρίτειο
Πανεπιστήμιο Θράκης

Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Αριστοτέλειο
Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων -
Πανεπιστήμιο Πειραιά

**Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό Πρόγραμμα
Μεταπτυχιακών Σπουδών**

«Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»

**«Συγκριτική προσέγγιση του συστήματος
Αυτοδιοίκησης Καποδίστρια, Καλλικράτη. Μελέτη
περίπτωσης Περιφέρεια Πελοποννήσου»**

ΚΑΨΑΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ-ΑΘΗΝΑ

Επιβλέπουσα ΑΓΑΠΗΤΟΥ ΧΡΥΣΑ

Κόρινθος, Οκτώβριος 2017

**Department of Political Studies and International
Relations - University of Peloponnese
Department of Economics - Democritus University of
Thrace
Department of Economics - Aristotle University of
Thessaloniki
Department of Business Administration - University of
Piraeus**

**Master Program in «Local and Regional Government and
Development»**

**“COMPARATIVE APPROACH TO THE LOCAL AUTHORITY
SYSTEMS “KAPODISTRIAS” AND “KALLIKRATIS”. A CASE
STUDY FROM THE PELOPONNESE REGION”**

**KAPSALOY EYANGELIA-ATHINA
SUPERVISOR AGAPITOU XRYSA**

Corinth, October 2017

**«Συγκριτική προσέγγιση του συστήματος
Αυτοδιοίκησης Καποδίστρια, Καλλικράτη. Μελέτη
περίπτωσης Περιφέρεια Πελοποννήσου»**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα προγράμματα «Καποδίστριας» και «Καλλικράτης» σχετίζονται με την τοπική αυτοδιοίκηση της χώρας και τέθηκαν σε εφαρμογή με απώτερο σκοπό την ανάπτυξη των περιφερειακών περιοχών της χώρας. Ωστόσο, το πρώτο πρόγραμμα έληξε ξαφνικά, καθώς δε κατάφερε να υλοποιήσει τους στόχους του. Με την εφαρμογή του σχεδίου «Καλλικράτης» έγιναν αξιολογες προσπάθειες για την επίτευξη των σκοπών του, όμως και σε αυτή την περίπτωση υπάρχουν ανασταλτικοί παράγοντες, που εμποδίζουν την διεκπεραίωση των απαιτούμενων ενεργειών και έργων.

Η Π.Ε. Κορινθίας, ανήκει στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και αποτελεί και ενότητα που συγκροτείται από αρκετούς δήμους και κοινότητες. Στα πλαίσια της παρούσας εργασίας πραγματοποιείται μελέτη περίπτωσης της υφιστάμενης κατάστασης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου αλλά και στην Περιφερειακή Ενότητα Κορινθίας, αναφορικά με την εφαρμογή του σχεδίου «Καλλικράτης».

Λέξεις και φράσεις κλειδιά: σχέδιο «Καποδίστριας», πρόγραμμα «Καλλικράτης», τοπική αυτοδιοίκηση, Περιφέρεια Πελοποννήσου, Π.Ε. Κορινθίας

SUMMARY

The «Kapodistrias» and «Kallikrates» programs are related to the local government of the country and have been implemented with the ultimate goal of the development of the peripheral regions of the country. However, the first program ended suddenly as it did not achieve its goals. With the implementation of the "Kallikratis" project, considerable efforts are being made to achieve its goals, but in this case there are inhibiting factors that prevent the necessary actions and works.

The Peripheral Unity of Corinth, belongs to the Peloponnese Region and is also a unit formed by several municipalities and communities. A case study of the current situation in the Peloponnese Region and in the Peripheral Unity of Corinth, regarding the implementation of the "Kallikratis" project is being carried out.

Key words and phrases: "Kapodistrias" project, "Kallikratis" program, local government, Peloponnese Region, Greece Corinthia

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	1
SUMMARY	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 - ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ»	9
1.1 Το σχέδιο «Καποδίστριας»	9
1.2 Ιστορική αναδρομή	9
1.3 Σκοπός του προγράμματος και τα προβλήματα	10
1.4 Από το σχέδιο «Καποδίστριας» στο πρόγραμμα «Καλλικράτης»	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»	15
2.1 Το Σχέδιο «Καλλικράτης»	15
2.2 Αλλαγές που επέφερε το Σχέδιο «Καλλικράτης»	17
2.2.1 Εσωτερική διακυβέρνηση των δήμων	18
2.2.2 Δημοτικές επιχειρήσεις και Νομικά Πρόσωπα	19
2.2.3 Κατάργηση δημορχοκεντρικού συστήματος	20
2.2.4 Έλεγχος των ΟΤΑ	21
2.2.5 Διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων και συλλογικότητα	22
2.2.6 Αρμοδιότητες των Δήμων και των Κοινοτήτων	23
2.2.6.1 Κοινοτικές και δημοτικές αρμοδιότητες	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»	31
3.1 Πρόγραμμα Καλλικράτης και αυτονομία της αυτοδιοίκησης	31
3.2 Οι προτεραιότητες του Προγράμματος Καλλικράτη	32
3.3 Κεντρικοί Αυτοτελείς πόροι της αυτοδιοίκησης	32
3.4 Πιστοληπτική πολιτική για Δήμους & Περιφέρειες	33
3.5 Διαφάνεια στα οικονομικά των δήμων, Προγραμματικοί Προϋπολογισμοί, Οικονομική Διαχείριση	35
3.5.1 Διαφάνεια και προγραμματισμός στα οικονομικά των περιφερειών	36
3.6 Προληπτικός έλεγχος δαπανών	37
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 - ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ	39
4.1 Η σύσταση της Περιφέρειας Πελοποννήσου	39

4.2 Οι αρμοδιότητες του περιφερειάρχη της Περιφέρειας Πελοποννήσου (http://ppel.gov.gr/perifereia/).....	39
4.3 Συγχωνεύσεις δήμων βάσει του «Καλλικράτη»	42
4.4 Διάρθρωση των υπηρεσιών της Περιφέρειας Πελοποννήσου.....	43
4.5 Οι αρμοδιότητες και διάρθρωση των οργανωτικών μονάδων.....	44
4.6 Περιφερειακή Ενότητα Κορινθίας (http://www.kallikratis.org/perifereiaki-enotita-korinthias/).....	52
4.7 Έργα που έγιναν στην Π.Ε. Κορινθίας στα πλαίσια του «Καλλικράτη».....	54
4.8 Έργα που έγιναν στην Π.Ε Αργολίδας (http://ppel.gov.gr/category/anakinosis/pe-argolidas/)	56
4.9 Έργα που έγιναν στην Π.Ε Αρκαδίας (http://ppel.gov.gr/category/anakinosis/pe-arkadias/).....	56
4.10 Έργα που έγιναν στην Π.Ε Λακωνίας (http://ppel.gov.gr/category/anakinosis/pe-lakonias/).....	57
4.11 Έργα που έγιναν στην Π.Ε Μεσσηνίας (http://ppel.gov.gr/category/anakinosis/pe-messinias/page/101/).....	57
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5	58
5.1 Σύγκριση συστημάτων, υπέρ και κατά	58
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6	62
6.1 Συμπεράσματα	62
6.2 Προτάσεις	62
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΠΗΓΕΣ.....	621

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στα πλαίσια της παρούσας εργασίας εξετάζονται τα προγράμματα «Καποδίστριας» και «Καλλικράτης», ώστε να διαπιστωθεί η αποτελεσματικότητά τους και αν έχει σωστή εφαρμογή των διατάξεων τους. Και τα δύο προγράμματα αφορούν στην οργάνωση της τοπικής αυτοδιοίκησης, προκειμένου να αναπτυχθούν και οι περιφέρειες της χώρας μέσω από ένα εύρος ενεργειών και έργων. Για την υλοποίηση της εργασίας εφαρμόστηκε η μέθοδος της βιβλιογραφικής ανασκόπησης καθώς επίσης και η μελέτη περίπτωσης. Ενώ, σκοπός της εργασίας είναι να διαπιστωθεί αν τα εν λόγω προγράμματα κατάφεραν να πραγματοποιήσουν τους στόχους τους, καθώς επίσης και να εξεταστεί η υφιστάμενη κατάσταση στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και την Περιφερειακή Ενότητα Κορινθίας.

Αναφορικά με τη δομή της εργασίας, το πρώτο κεφάλαιο είναι αφιερωμένο στο σχέδιο «Καποδίστριας» και αναλύονται οι σκοποί του και οι αδυναμίες του, ενώ γίνεται και μια μικρή ιστορική αναδρομή.

Ακολούθως, το κεφάλαιο 2 είναι αφιερωμένο στο πρόγραμμα «Καλλικράτης» και αναφέρονται κατά κύριο λόγο οι αλλαγές που επήλθαν μέσω αυτού. Ενώ, στο κεφάλαιο 3 γίνεται οικονομική ανάλυση του προγράμματος.

Εν συνεχεία, στο κεφάλαιο 4 πραγματοποιείται μελέτη περίπτωσης σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης» στην Περιφέρεια Πελοποννήσου και στην Περιφερειακή Ενότητα Κορινθίας. Ενώ, στο πέμπτο κεφάλαιο διενεργείται σύγκριση των δύο σχεδίων. Τέλος, έπονται τα συμπεράσματα που προκύπτουν από την εργασία και ορισμένες προτάσεις σχετικά με το πώς μπορεί να καταστεί αποτελεσματικότερο το πρόγραμμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 - ΣΥΣΤΗΜΑ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ»

1.1 Το σχέδιο «Καποδίστριας»

Η Ελληνική Κυβέρνηση δημοσίευσε το 1997 το Νόμο 2439/1997 ή διαφορετικά το Σχέδιο «Καλλικράτης». Μέσω του εν λόγω Σχεδίου πραγματοποιήθηκε ένα εύρος μεταβολών σε ότι αφορά στους προηγούμενους νόμους και αυτός είναι ο λόγος που το συγκεκριμένο σύστημα είναι μείζονος σημασίας για την τοπική αυτοδιοίκηση της Ελλάδας. Η κυριότερα αλλαγή που υλοποιήθηκε, είναι η συγχώνευση των κοινοτήτων σε δήμους, προκειμένου να επιτευχθεί μια αποτελεσματικότερη οργάνωση στα πλαίσια της δημόσιας διοίκησης και πιο συγκεκριμένα της τοπικής αυτοδιοίκησης (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 1997). Ο συγκεκριμένος Νόμος τέθηκε σε ισχύ έως τα τέλη του έτους 2010, που ήρθε το πρόγραμμα «Καλλικράτης», για να τον αντικαταστήσει (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010; Λαδιάς, 2014).

Ο εν λόγω Νόμος καλείται και ως Σχέδιο «Καποδίστριας», αφού έλαβε τα συγκεκριμένα ονομασία από τον Ι. Καποδίστρια, ο οποίος υπήρξε ο πρώτος κυβερνήτης της χώρας, αφοτου η Ελλάδα απελευθερώθηκε από τους Οθωμανούς. Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί, πως η κατάργηση των κοινοτήτων σε αρκετές περιοχές της χώρας ξεσήκωσε θύελλα αντιδράσεων, τις οποίες έπειτα προσπάθησε να κατευνάσει το Ελληνικό Κράτος. Οι ανωτέρω αντιδράσεις είχαν ως συνέπεια την ανεξαρτητοποίηση των κοινοτήτων Τσαρίτσανη Λάρισας, Βραχάσι Λασιθίου και Ζωνιανά Ρεθύμνου, το 2006 (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2006).

1.2 Ιστορική αναδρομή

Καθίσταται αξιοσημείωτο, πως το Σχέδιο «Καποδίστριας» δεν εφαρμόστηκε αμέσως μετά τη σύλληψη της ιδέας. Αντιθέτως, το περιεχόμενο του αντλεί πλήθος διατάξεων προγενέστερων νόμων, με σκοπό να τις βελτιώσει ή να τις καταργήσει. Ενώ, η κύρια ιδέα αυτού του σχεδίου αντλήθηκε από το γεγονός, πως ο Ι. Καποδίστριας υπήρξε ο πρώτος Έλληνας, που ήδη πριν από αρκετά έτη σκέφτηκε την διοικητική διαίρεση της Ελλάδος καθώς επίσης και την οργάνωση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η ιδέα του

Καποδίστρια απέβλεπε στη μεταβίβαση σημαντικών αρμοδιοτήτων των δημογεροντιών σε κυβερνητικά όργανα, τα οποία είχε διορίσει ο ίδιος. Αυτή υπήρξε και η αιτία, που πολλοί χαρακτήρισαν τη συγκεκριμένη κίνηση «οργάνωση της εσωτερικής διοίκησης» (Παπαδουκάκης, 2005).

Έτσι λοιπόν, η έμπνευση του Σχεδίου «Καποδίστριας» προέκυψε πριν από πολλά χρόνια και ειδικότερα το 1833, δηλαδή στις αρχές της σύστασης του ελληνικού κράτους, τότε που ο βασιλιάς Όθωνας παραχώρησε σε εντεταλμένους υπαλλήλους το δικαίωμα να διοικούν τους δήμους. Είναι άξιο αναφοράς, πως η μεγάλη αμφισβήτηση, η οποία υπήρξε σχετικά με το θεσμό των δημογεροντιών, όπως επίσης και η επικράτηση των κοτζαμπάσηδων αλλά και η διαμόρφωση ενός νέου συστήματος διοικητικής κοινοτικής ιεραρχίας υπήρξαν κύρια στοιχεία των επόμενων κυβερνήσεων της χώρας σε ότι αφορά τόσο στην οργάνωση της τοπικής και πολιτικής ζωής όσο και της κοινωνικής. Επομένως, από τον νόμο του 1833 χρησιμοποιήθηκαν αρκετά στοιχεία στη διαμόρφωση του Σχεδίου «Καποδίστριας», αν και υπήρχαν διαφορές σε μερικά ζητήματα σχετικά με την οργάνωση της τοπικής αυτοδιοίκησης (Μηλαθιανάκης & Ράφτη, 2017).

Επιπροσθέτως, για το Σχέδιο «Καποδίστριας» αντλήθηκαν και ορισμένα στοιχεία και από τον Νόμο του 1912, ο οποίος είχε ως σκοπό να εισάγει ξανά τη αρχή της αυτοτέλειας της διοίκησης των κοινοτήτων όπως επίσης και να καθιερώσει μια καινούρια πολιτική στο νεοσύσταθέν κράτος. Οι εν λόγω αλλαγές υιοθετήθηκαν και στον Νόμο του 1997, ώστε να αλλάξει άρδην το σύστημα της τοπικής αυτοδιοίκησης (Παπαδουκάκης, 2005).

1.3 Σκοπός του προγράμματος και τα προβλήματα

Εκτός από τους ιστορικούς λόγους, που συνέβαλλαν στη σύσταση ενός σύγχρονου νόμου, ο οποίος ωστόσο βασίζεται σε ιδέες του παρελθόντος και μάλιστα μια σημαντική χρονικά περίοδο για την Ελλάδα, το σύστημα αυτό θεσπίστηκε και για επιπλέον λόγους. Πιο συγκεκριμένα, το Σχέδιο «Καποδίστριας» θεσπίστηκε και για οικονομικούς λόγους και ειδικότερα :

- Για να περιοριστεί ο τεράστιος αριθμός κοινοτήτων, καθώς προκαλούσε αρκετές δυσκολίες σε ότι αφορά στην οργάνωση αλλά και την κατανομή των πόρων της ελληνικής οικονομίας.

- Διότι υπήρχε ελλιπής απορρόφηση των κονδυλίων που παρείχε η ΕΕ μέσω προγραμμάτων στους δήμους και στις κοινότητες, γεγονός που οφειλόταν στην αναποτελεσματικότητα της υποδομής τους και είχε ως αποτέλεσμα καθυστερήσεις στην διεξαγωγή των εν λόγω προγραμμάτων.
- Διότι, υπήρχε μεγάλη κρατική επιχορήγηση προς τις κοινότητες, ώστε να εξασφαλιστεί η συντήρηση τους και έτσι η επιχορήγηση αυτή ήταν σημαντικό να περιοριστεί.
- Καθώς, υπήρχε σημαντικό μετακίνηση του πληθυσμού στις μεγάλες πόλεις, με σκοπό τη βελτίωση της ζωής τους και έτσι κρίθηκε αναγκαίο να αναβαθμιστεί ζωή στην επαρχία.

Μεταξύ των ανωτέρω λόγων, ο τελευταίος ήταν εκείνος, που το κράτος είχε ως σκοπό να πραγματοποιήσει μακροπρόθεσμα. Ωστόσο, αν και η κυβέρνηση είχε κάνει σημαντικές προσπάθειες, ώστε να προβάλλει τη ζωή στην ύπαιθρο ως ιδανική και προσπαθώντας να βελτιώσει το βιοτικό επίπεδο, τα αποτελέσματα δεν ήταν τα αναμενόμενα. Ακόμη, παρόλο που η εφαρμογή του εν λόγω νόμου συνετέλεσε, ώστε να απορροφηθούν με ταχύτερους τα κονδύλια της ΕΕ, να περιοριστούν οι κρατικές επιχορηγήσεις και να συγχωνευθεί πολλές κοινότητες σε δήμους, δεν επετεύχθη η αναμόρφωση της υπαίθρου όπως όριζε το πρόγραμμα. Το γεγονός αυτό οφείλεται στις οικονομικές δυσκολίες, οι οποίες δεν έπαψαν να υφίσταντο στην αγροτική ζωή και έτσι το ζήτημα της αστυφιλίας μεγάλωσε ακόμη περισσότερο. Επιπλέον, υπήρξαν σημαντικές αντιδράσεις των κατοίκων για τη συνένωση των κοινοτήτων, ενώ σταδιακά, πολλοί εγκατέλειψαν τον τόπο τους, μετακομίζοντας στην έδρα του δήμου (Παπαδουκάκης, 2005).

Ακόμη, προβλήματα προέκυψαν και λόγω της ελλιπούς χρηματοδότησης των έργων από την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς οι αρμόδιοι θεσμοί της διατήρησαν αρνητική στάση έναντι της χρηματοδότησης έργων, τα οποία σχετίζονταν με την αναβάθμιση της ζωής τόσο στους δήμους όσο και τις κοινότητες, με χαρακτηριστικά παραδείγματα την ανάπτυξη πολιτιστικών κέντρων καθώς και την αναπαλαίωση κτιρίων, διότι υποστήριζαν πως θα ήταν αποδοτικά και θα μπορούσαν να στηρίξουν μόνο έργα, που θα σχετίζονταν με την τουριστική ανάπτυξη. Οι εν λόγω τάσεις της ΕΕ αναίρεσαν της προσδοκίες που υπήρχαν για ταχεία ανάπτυξη κοινοτικών έργων, που θα υλοποιούνταν μέσω των κονδυλίων της ΕΕ. (Μηλαθιανάκης & Ράφτη, 2017).

Έπειτα, πρέπει να αναφερθεί και άλλο πρόβλημα, που προέκυψε, είναι πως με την πάροδο του χρόνου η έννοια της τοπικής αυτοδιοίκησης έχασε το αρχικό της νόημα. Δηλαδή, στο παρελθόν μεταφραζόταν σαν ανεξαρτησία των τοπικών κοινωνιών σε ότι αφορά στη διαχείριση των τοπικών θεμάτων, ενώ έπειτα από την εφαρμογή του νέου νόμου, απέκτησε το νόημα του τοπικό κέντρου 'λαϊκής συμμετοχής'. Επίσης, μέσω της ιεραρχικής εσωτερικής διάρθρωσης, την οποία προέβλεπε ο νόμος δεν καθίσταντο δυνατή η συμμετοχική προοπτική των κατοίκων του δήμου. Στο σημείο αυτό, πρέπει να τονιστεί, πως στα πλαίσια του εν λόγω νόμου, ως συμμετοχική προοπτική καλείται η άμεση καθώς και ισότιμη συμμετοχή στη λήψη αποφάσεων που αφορά σε σοβαρά ζητήματα του δήμου. Συνεπώς, αν και ορίζονται οι αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης αναφορικά με τις αρμοδιότητες της κεντρικής εξουσίας, έμμεσα η συγκεκριμένη διάρθρωση έχει ως σκοπό, απλώς, την διευθέτηση θεμάτων σχετικά με την κεντρική εξουσία από την τοπική αυτοδιοίκηση (Παπαδουκάκης, 2005).

Έτσι, η εφαρμογή του Σχεδίου «Καποδίστριας» είχε αυτή την κατάληξη, με αποτέλεσμα τις αποφάσεις που έπρεπε να λαμβάνουν οι αρμόδιες κοινότητες, να τις λαμβάνει ένα κεντρικό δημοτικό συμβούλιο, όπου συμμετείχε και ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου. Ενώ, για τις κοινότητες, που ο πληθυσμός τους δεν ξεπερνούσε τα 400 άτομα, υπήρχε η δυνατότητα συγκρότησης τοπικού συμβουλίου όπως επίσης και αντιπροσώπευσης στον εκάστοτε δήμο όπου υπαγόταν. Εντούτοις, σε πολλές περιπτώσεις προέκυπταν εμπόδια και σε ότι αφορά στην ισότιμη συμμετοχή των κοινοτήτων και κατά συνέπεια και στην κεντρική εξουσία. Ένα τέτοιο πρόβλημα καθίσταντο και η τάση για υπερβολική υποστήριξη των εσωκομματικών συμφερόντων όπως επίσης και η ανισότητα στην πληθυσμιακή κατανομή ανά κοινότητα. Επομένως, κάποιες κοινότητες δεν μπορούσαν να εκλέξουν άμεσα δημοτικό συμβούλιο και κάποιες είχαν καταφέρει πλειοψηφία στα δημοτικά συμβούλια, με αποτέλεσμα να αποκτούν το μεγαλύτερο μέρος των επιχορηγήσεων από την ΕΕ. Ενώ, το όφελος των μεγαλύτερων κοινοτήτων έναντι των μικρότερων οδήγησε σε ρήγματα μεταξύ τους (Παπαδουκάκης, 2005).

Τα ανωτέρω προβλήματα συνέβαλαν, ώστε οι διευρυμένοι ΟΤΑ σύμφωνα με το νέο νόμο, να αποσπούν τα μεγαλύτερα έργα, αφού εξασφάλιζαν αμεσότερη εισροή κονδυλίων, αδιαφορώντας για πιθανές αντιδράσεις σχετικά με την περιβαλλοντική επιβάρυνση. Ακόμη, η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από την κεντρική εξουσία στην

τοπική αυτοδιοίκηση, δίχως την παράλληλη μεταφορά αντίστοιχων πόρων, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των ποσών συντήρησης των περιφερειών στους νέους ΟΤΑ. Επομένως, οι νέοι διοικητικοί μηχανισμοί φρόντιζαν να αποκομίζουν τα δημοτικά τέλη, που προορίζονταν για την ανάπτυξη έργων στους δήμους και να τα καταθέτουν είτε σε εργολάβους είτε σε επιχειρηματίες, με αποτέλεσμα την υπαγωγή των πιο μικρών κοινοτήτων σε όσα επέλεγε η διοίκηση της κεντρικής εξουσίας (Μηλαθιανάκης & Ράφτη, 2017).

Τέλος, πρέπει να αναφερθεί, πως το Σχέδιο «Καποδίστριας» ενδυνάμωσε το μοντέλο της συγκεντρωτικής εξουσίας, εστιάζοντας τόσο σε ολόκληρη την πολιτική όσο και την οικονομική ανάπτυξη της Ελλάδος. Σε ότι αφορά στην τοπική αυτοδιοίκηση, η ρόλος της καθίσταντο συμπληρωματικός και συχνά ήταν εκτελεστικό όργανο όσων αποφασίζονταν από την κεντρική δημόσια διοίκηση. Η συγκεκριμένη τάση οδήγησε στην αντίσταση των τοπικών κοινωνιών μέσω διαφόρων κινητοποιήσεων, όπως για παράδειγμα μέσω απεργιών και καταλήψεων δρόμων, εξαιτίας της άνισης μεταχείριση που υπήρχε μεταξύ των κοινοτήτων με μεγαλύτερο και μικρότερο πληθυσμό (Μηλαθιανάκης & Ράφτη, 2005).

1.4 Από το σχέδιο «Καποδίστριας» στο πρόγραμμα «Καλλικράτης»

Όπως γίνεται φανερό και από των ανωτέρω ανάλυση, το εγχείρημα του Σχεδίου «Καποδίστριας» κατέστη αποτυχημένο, καθώς δεν υλοποιήθηκαν οι στόχοι του. Τούτο οφείλεται κατά κύριο λόγο στο γεγονός, πως ο νόμος αυτός δεν είχε συνοδευτεί από ολοκληρωτική αλλαγή τόσο του πολιτικού όσο και του διοικητικού συστήματος των Δήμων, ώστε τα πολιτικά όργανα να έχουν προγραμματικό ρόλο σε ότι αφορά στη λειτουργία τους. Επιπροσθέτως, οι «Καποδιστριακοί Δήμοι» αναπτύχθηκαν, δίχως πρώτα να εξασφαλιστούν οι απαραίτητες δομές και διαδικασίες διαδικασιών εσωτερικής αποκέντρωσης. Είναι αξιοσημείωτο, πως τα τοπικά συμβούλια για αρκετά χρόνια δεν είχαν πόρους, τοπικό πρόγραμμα δράσης, ούτε και ουσιαστική θεσμική λειτουργία, προκειμένου να προωθήσουν τη συμμετοχή των πολιτών.

Έτσι λοιπόν, για να επέλθουν οι απαραίτητες αλλαγές προτάθηκε σχέδιο «Καλλικράτης», το οποίο ψηφίστηκε το 2010 από τα μέλη της Βουλής. Οι κυριότεροι στόχοι του προγράμματος αυτού είναι η ισχυροποίηση των δήμων, οι οποίοι μπορούν

να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη του τόπου, με παράλληλη μείωση του λειτουργικού κόστους αλλά και την παροχή υπηρεσιών υψηλής ποιότητας (Χρυσανθάκης, 2010). Ενώ, η εφαρμογή του προγράμματος ξεκίνησε στις 1/1/2011 και αποτελεί το νόμο 3852/2010 που φέρει τον τίτλο «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 - ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

2.1 Το Σχέδιο «Καλλικράτης».

Αρχικά, αξίζει να αναφερθεί, πως ο συγκεκριμένος νόμος οδήγησε σε μεγάλες διοικητικές αλλαγές. Η κυριότερη αλλαγή υπήρξε, ο περιορισμός του αριθμού των φορέων, που ανήκαν στην αυτοδιοίκηση και πιο συγκεκριμένα (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010):

- Μειώθηκε ο αριθμός των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, όπως είναι για παράδειγμα οι Δήμοι και οι κοινότητες, όπου από 1.034 συγχωνεύθηκαν σε 325.
- Συγχωνεύθηκαν σχεδόν 6.000 Νομικά Πρόσωπα καθώς και Δημοτικές Επιχειρήσεις των Δήμων, με αποτέλεσμα να απομείνουν 2.000.
- Επήλθε μετατροπή των 56 Νομαρχιακών Αυτοδιοικήσεων σε 13 αιρετές περιφέρειες, οι οποίες διαιρούνται σε περιφερειακές ενότητες, βάσει των υφιστάμενων περιφερειακών ορίων.
- Πραγματοποιήθηκε συγκρότηση των 13 κρατικών περιφερειών σε 7 αποκεντρωμένες διοικήσεις.
- Πλέον η θητεία τόσο του δημάρχου όσο και του περιφερειάρχη δεν είναι τετραετής, αλλά πενταετής, ενώ δημοτικές και περιφερειακές εκλογές της χώρας πραγματοποιούνται ταυτόχρονα με τις Ευρωεκλογές.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, το Σχέδιο «Καλλικράτης» καθιστά μία βελτιωμένη εκδοχή του Σχεδίου «Καποδίστρια», που συνδέεται με τη συγκρότηση των κοινοτήτων σε δήμους. Σχετικά με το όνομα του εν λόγω σχεδίου, προέρχεται από τον Καλλικράτη, ο οποίος ήταν αρχιτέκτονας του Παρθενώνα (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

Επιπλέον, σε διοικητικό επίπεδο, το όραμα του συγκεκριμένου σχεδίου ήταν η ανάπτυξη ενός σύγχρονου κράτους, που θα διαθέτει αυξημένο αριθμό αποκεντρωμένων οργάνων και ο ρόλο στους θα είναι καθοριστικός στην άσκηση της πολιτικής. Κύριος στόχος των συγκεκριμένων οργάνων υπήρξε η οργανωμένη άσκηση της εξουσίας μέσα από τον περιορισμό της γραφειοκρατίας, τη μείωση της

αποκέντρωσης λειτουργιών καθώς επίσης και μέσα από την ενδυνάμωση της δημοκρατίας (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

Έτσι λοιπόν, προκύπτουν ορισμένα οφέλη όχι μόνο για την πολιτεία αλλά και για τους πολίτες. Πιο συγκεκριμένα, ο νόμος αυτός επέφερε τα κάτωθι οφέλη για το κράτος (Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015):

- Μείωση των λειτουργικών δαπανών αλλά και ανάπτυξη κλίμακας τόσο σε ανθρώπινους όσο και σε οικονομικούς πόρους,
- Επήλθε δημοσιονομική εξυγίανση σχετικά με την εξοικονόμηση πόρων καθώς επίσης και στροφή της Ελλάδος προς την ανάπτυξη,
- Ενισχύθηκε η αποτελεσματικότητα των ΟΤΑ όπως επίσης και ολόκληρου του κράτους
- Ενισχύθηκε η εμπιστοσύνη έναντι του συστήματος αυτοδιοίκησης.

Ενώ, σε ότι αφορά στα οφέλη που αποκόμισαν οι πολίτες της Ελλάδος από την εφαρμογή του σχεδίου «Καλλικράτης», αυτά είναι τα κάτωθι (Χρυσανθάκης, 2010):

- Καλύτερος βαθμός εξυπηρέτησης των πολιτών σε δημόσιες υπηρεσίες και επομένως και καλύτερη ποιότητα ζωής,
- Υψηλότερο επίπεδο καθώς επίσης και ποιότητα παρεχόμενων υπηρεσιών,
- Πιο αποτελεσματική πληροφόρηση αλλά και διάχυση πληροφοριών,
- Μείωση της σημασίας της απόστασης
- Προτροπή των πολιτών να συμμετέχουν στα κοινά.

Σύμφωνα με το Σχέδιο «Καλλικράτης», η ελληνική κυβέρνηση είχε σαν κριτήριο, πως ο κάθε δήμος είναι αναγκαίο να έχει το λιγότερο 25.000 κατοίκους στα πολεοδομικά συγκροτήματα της πρωτεύουσας και την συμπρωτεύουσας της χώρας, ενώ ο αντίστοιχος αριθμός για την υπόλοιπη Ελλάδα έπρεπε να αγγίζει τις 10.000. Μοναδική εξαίρεση υπήρξαν οι ορεινές και οι νησιωτικές περιοχές, εκτός από την Εύβοια και την Κρήτη, οι οποίες έπρεπε να έχουν πληθυσμό τουλάχιστον 2000 κατοίκους (Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Επιπροσθέτως, εξαιτίας του γεγονότος, πως κατά την εφαρμογή του προγράμματος η κυβέρνηση προχώρησε στη λήψη ιδιαίτερα αυστηρών μέτρων λιτότητας, σαν αποτέλεσμα των δεσμεύσεων της έναντι των δανειστών της, οι προβλέψεις του εν λόγω σχεδίου, οι οποίες σχετίζονταν με περικοπές εξόδων κρινόταν αναγκαίο να είναι ανάλογες των μέτρων λιτότητας. Πιο συγκεκριμένα, το Σχέδιο εφαρμόστηκε, ώστε να αντιμετωπιστούν τα ζητήματα, τα οποία προέκυψαν την περίοδο της ισχύος του προγράμματος «Καποδίστριας». Το κυριότερο επιχείρημα, το οποίο δικαιολογούσε τη συγκεκριμένη μεταβολή ήταν , πως οι «Καποδιστριακοί Δήμοι», βάσει της τότε κυβέρνηση, δεν μπόρεσαν να υλοποιήσουν τους στόχους που είχαν τεθεί στα πλαίσια του προγράμματος και, συνεπώς η εφαρμογή του δεν επέφερε σημαντική αλλαγή ούτε στο πολιτικό αλλά ούτε και στο διοικητικό σύστημα των δήμων. Δηλαδή, τα πολιτικά όργανα καθώς και οι φορείς δεν κατάφεραν να αποκτήσουν προγραμματικό ρόλο σε ότι αφορά στη λειτουργία τους (Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Ακόμη καθίσταται αξιοσημείωτο, πως οι δήμοι βάσει του Σχεδίου «Καποδίστριας» δεν συμπεριλάμβαναν σημαντικό βαθμό δημοσιονομικής αποκέντρωσης και έτσι δεν απέκτησαν τις αναγκαίες δομές για να επιτευχθεί η εσωτερική αποκέντρωση. Κατά συνέπεια, η ενίσχυση τόσο της συμμετοχής όσο και της έκφρασης των πολιτών δεν κατέκτησε τα επιθυμητά επίπεδα, διότι τα τοπικά όργανα έχουν μεγάλες ελλείψεις σε πόρους και σε τοπικά προγράμματα δράσης, ενώ καθίστανται και ανεπαρκή σε θεσμική λειτουργία (Χρυσανθάκης, 2010)

Από την ανάλυση του Σχεδίου «Καλλικράτης» καθίσταται σαφές, πως σκοπό του είχε εξ αρχής την επίτευξη θεσμικών αλλαγών σχετικά με τους ΟΤΑ α' βαθμού. Ωστόσο, είναι αξιοσημείωτο, πως κρίνεται αναγκαίο να αποσαφηνιστούν τα προβλήματα, τα οποία πιθανόν προκαλεί το συγκεκριμένο πρόγραμμα, κυρίως αναφορικά με ζητήματα χρηματοδότησης αλλά και με τα οικονομικά του ΟΤΑ (Χρυσανθάκης, 2010).

2.2 Αλλαγές που επέφερε το Σχέδιο «Καλλικράτης»

Η κυριότερη αλλαγή που επέφερε το Σχέδιο «Καλλικράτης», είναι πως μεταβιβάζει την πλειοψηφία των αρμοδιοτήτων των πρώην νομαρχιών στους καινούριους δήμους. Επίσης, βάσει του Άρθρου 59 του εν λόγω νόμου (Ν.3852/2010), μετατίθενται και οι

αντίστοιχες υπηρεσίες με το υφιστάμενο προσωπικό που διαθέτουν αλλά και τους διαθέσιμους υπάρχοντες οικονομικούς πόρους τους. Επιπλέον, ο συγκεκριμένος νόμος προώθησε και την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, σύμφωνα με το Άρθρο 71, το οποίο αναφέρει τα κάτωθι (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010):

- Όλοι οι δήμοι κρίνεται αναγκαίο να διαθέτουν ιδιαίτερο κατάστημα, όπου θα στεγάζονται και θα λειτουργούν οι υπηρεσίες τους.
- Όλοι οι δήμος πρέπει να τηρούν τόσο τα βιβλία όσο και τα αρχεία, τα οποία καθίστανται απαραίτητα, προκειμένου να ασκήσουν τα καθήκοντά τους.
- Ο κάθε δήμος πρέπει να έχει δική του επίσημη ιστοσελίδα, όπου θα δημοσιοποιούνται μεταξύ άλλων και οι αποφάσεις των οργάνων του.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω κριτήρια, πολλοί νέοι δήμοι διαθέτουν διαδικτυακές σελίδες, προκειμένου να βελτιωθεί ριζικά το σύστημα διοίκησης των δήμων της Ελλάδος. Επιπλέον, αναπτύσσεται η Εκτελεστική Επιτροπή, που καθίσταται υπεύθυνη σχετικά με τη λήψη των αποφάσεων, κυρίως για ζητήματα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Στην εκτελεστική επιτροπή συμμετέχουν τόσο ο δήμαρχος και οι αντιδήμαρχοι όσο και ο Γενικός Γραμματέας. Ωστόσο, ο τελευταίος δεν μπορεί να ψηφίζει. Επιπροσθέτως, ορίζεται η δημιουργία Ειδικών Επιτροπών Δημοτικού Συμβουλίου, που θα έχουν γνωμοδοτικές αλλά και αποφασιστικές αρμοδιότητες. Πιο συγκεκριμένα, οι κύριοι τομείς, που υπήρξαν σημαντικές αλλαγές βάσει του σχεδίου παρουσιάζονται παρακάτω.

2.2.1 Εσωτερική διακυβέρνηση των δήμων

Βάσει του Σχεδίου «Καλλικράτης», έχουν πραγματοποιηθεί ανακατατάξεις στην εσωτερική διακυβέρνηση δήμων. Πρώτα από όλα, περιορίστηκε ο αριθμός των τοπικών συμβούλων και από 5 που ήταν μειώθηκαν σε 3 στα δημοτικά διαμερίσματα, τα οποία έχουν πληθυσμό λιγότερο από 1.000 κατοίκους και από 3 μειώθηκαν σε 1 στα δημοτικά διαμερίσματα, τα οποία έχουν πληθυσμό έως 500 κατοίκους. Ακόμη, σχετικά με τα διαμερίσματα, τα οποία έχουν πληθυσμό λιγότερο από 500 άτομα, ένα συλλογικό όργανο αντικαθίσταται με έναν τοπικό εκπρόσωπο (Φιωτάκη, 2015).

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί, πως ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου μπορεί να διαχειρίζεται τον τοπικό προϋπολογισμό μέσω του συστήματος πάγιας

προκαταβολής, που καθίσταται ανάλογος του πληθυσμού που διαθέτει κάθε διαμέρισμα, με σκοπό είτε τη συντήρηση είτε την αναβάθμιση τόσο του οδικού δικτύου όσο και των δημοτικών κτιρίων. Ακόμη, είναι σημαντικό να αναφερθεί, πως τα τοπικά συμβούλια εκλέγονται μέσω ενός ενιαίου ψηφοδέλτιο και έχουν το δικαίωμα όλοι οι δημότες να θέσουν υποψηφιότητα, προκειμένου να εκλεγούν. Έτσι λοιπόν, τα τοπικά συμβούλια έχουν ως απώτερο σκοπό, την καταβολή σημαντικότερης προσπάθειας, για να μην επηρεάζονται από πιθανές κομματικοποιήσεις (Λαδιάς, 2014).

Επομένως, μέσω της εφαρμογής του σχεδίου «Καλλικράτης», η χώρα μεγαλώνει το πλαίσιο των πρωτοβάθμιων αυτοδιοικητικών μονάδων, ενώ παράλληλα προσεγγίζει περισσότερο τα πρότυπα της τοπικής αυτοδιοίκησης, τα οποία εφαρμόζονται κατά κύριο λόγο, στη Βόρεια Ευρώπη, διότι εκεί ο μέσος όρος του πληθυσμού βρίσκεται άνω του μέσου όρου που παρατηρείται στην ΕΕ. Επομένως, ο σημαντικός περιορισμός των δήμων, αλλά και η ταυτόχρονη αύξηση του μέσου όρου του πληθυσμού, αλλάζουν σε μεγάλο βαθμό τα πρότυπα οργάνωσης καθώς επίσης και λειτουργίας των ΟΤΑ πρώτου βαθμού και έχουν σαν αποτέλεσμα, όχι μόνο την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της διοίκησης τους, αλλά και την μείωση λειτουργικού κόστους (Φιωτάκη, 2015).

2.2.2 Δημοτικές επιχειρήσεις και Νομικά Πρόσωπα

Όπως έχει αναφερθεί και ανωτέρων, σημαντικές μεταβολές επέφερε το εν λόγω σχέδιο και στα νομικά πρόσωπα, τα οποία εντάσσονται στους Δήμους. Αναλυτικότερα, αν και περιορίστηκε σημαντικά ο αριθμός των νομικών προσώπων των δήμων εξαιτίας των συνενώσεων, βάσει του νέου νόμου, οι δήμοι, οι οποίοι έχουν λιγότερους από 300.000 κατοίκους επιτρέπεται να έχουν έως 2 νομικά πρόσωπα, εκ των οποίων το ένα θα είναι για τον τομέα της παιδείας και της κοινωνικής προστασίας και το άλλο το άλλο για τον πολιτισμικό, περιβαλλοντικό αλλά και αθλητικό τομέα. Ενώ, οι δήμοι οι οποίοι έχουν περισσότερους από 300.000 κατοίκους μπορούν να έχουν μέχρι 4 νομικά πρόσωπα, δηλαδή δύο για κάθε κατηγορία. Εντούτοις, στην περίπτωση που κάποιος δήμος έχει μια κοινωφελή δημοτική επιχείρηση, μπορεί να έχει ένα μόνο νομικό πρόσωπο. Έπειτα, όλοι οι δήμοι επιτρέπεται να έχουν και ένα νομικό πρόσωπο που θα ασχολείται με τον τομέα της διαχείρισης ζώνης λιμένα (Χρυσανθάκης, 2010; Φιωτάκη, 2015).

Επιπροσθέτως, αναφορικά με τη διοίκηση των σχολικών μονάδων, είναι αξιοσημείωτο, πως οι σχολικές επιτροπές συνενώνονται σε 2 νομικά πρόσωπα, ένα για κάθε σχολική βαθμίδα (Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια εκπαίδευση). Επομένως, σε δήμους που έχουν πληθυσμό άνω των 300.000 ατόμων πρέπει να υπάρχουν σχολικές επιτροπές, ξεχωριστές για το κάθε δημοτικό διαμέρισμα. Σχετικά με το μόνιμο προσωπικό καθώς επίσης και με το προσωπικό αορίστου χρόνου, το οποίο παλαιότερα εργαζόταν τόσο στα νομικά πρόσωπα όσο και τις δημοτικές επιχειρήσεις, μετατίθεται σε σχολικές δομές. Τέλος, πρέπει να αναφερθεί, πώς να ο αριθμός του προσωπικού από τα νομικά πρόσωπα είναι υπερβολικά μεγάλος, τότε μπορεί να αποσπαστούν και σε άλλες υπηρεσίες του εκάστοτε δήμου (Φιωτάκη, 2015).

2.2.3 Κατάργηση δημαρχοκεντρικού συστήματος

Βάσει του Σχεδίου «Καλλικράτης» καταργείται και δημαρχοκεντρικό σύστημα μέσα από την ανάπτυξη 6 καινούριων δομών. Ειδικότερα, στους νεοσύστατους δήμους υπάρχει μία Εκτελεστική Επιτροπή, που απαρτίζεται τόσο από τον δήμαρχο όσο και από τους αντιδημάρχους, οι οποίοι καθίστανται υπεύθυνοι αρμόδιοι για κάθε τομέα της πολιτικής (Φιωτάκη, 2015).

Ακόμη, υπάρχει και μια Οικονομική Επιτροπή σε κάθε δήμο, που απαρτίζεται από τον αντιδήμαρχο καθώς επίσης και άλλα 6-10 άτομα και ασχολείται με τη διαχείριση των οικονομικών ζητημάτων των δήμων. Αναφορικά με δήμους που έχουν πληθυσμό μεγαλύτερο των 10.000 ατόμων, ορίζεται η σύσταση Επιτροπής Ποιότητας Ζωής, που ασχολείται με ζητήματα χωροταξίας, καθώς επίσης προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος. Ακόμη, για τους εν λόγω δήμους ορίζεται πως πρέπει αν υπάρχει και μια Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης, η οποία έχει γνωμοδοτικό χαρακτήρα και απαρτίζεται από 25- 50 άτομα και είναι δυνατόν να καθίστανται τόσο εκπρόσωποι φορέων της τοπικής κοινωνίας όσο και απλοί δημότες (Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

Επίσης, σχετικά με δήμους που ο πληθυσμός τους ξεπερνά τα 20.000 άτομα, ορίζεται και η ύπαρξη του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης, που αρμοδιότητά τους είναι η λήψη καταγγελιών όπως και αναφορών από τους δημότες αναφορικά με περιστατικά ακατάλληλης διαχείρισης των δήμων. Ενώ, ο άνθρωπος που θα

αναλαμβάνει την εν λόγω είναι σημαντικό να έχει πρόσωπο κύρους και να τον εκλέγουν τα 2/3 των μελών του δημοτικού συμβουλίου (Φιωτάκη, 2015).

2.2.4 Έλεγχος των ΟΤΑ

Είναι αξιοσημείωτο, πως μέγιστες αλλαγές πραγματοποιήθηκαν και σε ότι αφορά στον έλεγχο των ΟΤΑ. Πιο συγκεκριμένα, με σκοπό την διεξαγωγή πιο αποτελεσματικού ελέγχου, αναπτύσσονται από το Κράτος, 7 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις και στις έδρες τους αναπτύσσεται μία αυτοτελής υπηρεσία εποπτείας των ΟΤΑ, που υπάγεται στον Υπουργό. Η συγκεκριμένη υπηρεσία καθίσταται αρμόδια όχι μόνο για τον έλεγχο της νομιμότητας των πράξεων των ΟΤΑ αλλά και για τον πειθαρχικό έλεγχο των αιρετών. Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί, πως ο Ελεγκτής Νομιμότητας και ο Προϊστάμενος της υπηρεσίας καθίσταται το ίδιο πρόσωπο. Έτσι λοιπόν, όλες οι αποφάσεις, τις οποίες λαμβάνουν συλλογικά όργανα Δήμων και Περιφερειών προωθούνται απαραιτήτως, μέσα σε δύο εβδομάδες στην αρμόδια Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας ΟΤΑ. Εν συνεχεία, ο Ελεγκτής Νομιμότητας πρέπει εντός 40 ημερών, να πραγματοποιεί έλεγχο νομιμότητας των εν λόγω αποφάσεων και ακολούθως να εκδίδει την ειδική πράξη. Αν και εντός 2 μηνών από την ημερομηνία της έκδοσης είτε της δημοσίευσης της απόφασης του συλλογικού/ μονομελούς οργάνου, προβλέπεται η αυτεπάγγελτη αναστολή της απόφασης, όταν τίθενται ζητήματα νομιμότητας, από τον Ελεγκτή Νομιμότητας (Υπουργείο Εσωτερικών, 2010).

Εκτός από την ανωτέρω διαδικασία ελέγχου, βάσει του σχεδίου «Καλλικράτης» επεκτείνεται και ο έλεγχος τόσο των δαπανών όσο και των λογαριασμών:

- δήμων,
- νομικών προσώπων,
- κοινωφελών επιχειρήσεων,
- επιχειρήσεων ύδρευσης και αποχέτευσης
- δημοτικών ΑΕ.

Αναλυτικότερα, οι εν λόγω δαπάνες και λογαριασμοί εντάσσονται στον προληπτικό όπως επίσης και στον κατασταλτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Ο πρώτος

συνιστά τον έλεγχο νομιμότητας, στον οποίο έγινε αναφορά και στην παραπάνω παράγραφο. Ενώ, ο δεύτερος σχετίζεται με την ορθή δημοσιονομικής διαχείρισης, του λογιστικού συστήματος, αλλά και με τη σωστή ενημέρωση των οφειλών και των λογαριασμών (Υπουργείο Εσωτερικών, 2010).

Επιπροσθέτως, βάσει του άρθρου 277 του εν λόγω νόμου, τόσο ο προληπτικός όσο και ο κατασταλτικός έλεγχος υπάγονται στην αρμοδιότητα του επιτρόπου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, που ελέγχει τις δημοτικές δαπάνες καθώς και την παρακολούθηση της είσπραξης των εσόδων από τους ΟΤΑ. Όταν καθυστερείται αρκετά η είσπραξη τους, παρέχεται σχετική ενημέρωση στον Γ.Γ.Α.Δ. αλλά και ο Ελεγκτής Νομιμότητας, προκειμένου να υλοποιηθούν οι απαραίτητες ενέργειες. Εντούτοις, στην περίπτωση επιπλέον καθυστέρησης και γίνεται με δόλο είτε οφείλεται σε αμέλεια, διενεργείται η παραπομπή των αιρετών στην επιτροπή του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΔΚ), με σκοπό να καταλογιστούν οι ευθύνες για τις ζημιές. Τέλος, οι εργαζόμενοι των εν λόγω υπηρεσιών παραπέμπονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο, προκειμένου να καταλογιστούν ευθύνες (Υπουργείο Εσωτερικών, 2010).

2.2.5 Διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων και συλλογικότητα

Προκειμένου να αυξηθεί τόσο η συλλογικότητα όσο και η διαφάνεια των ΟΤΑ κατά τη διάρκεια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, το Σχέδιο «Καλλικράτης» ορίζει, η διοίκηση των ΟΤΑ πρώτου βαθμού (Δήμοι) πρέπει να πραγματοποιείται από:

- το Δημοτικό Συμβούλιο,
- την Οικονομική Επιτροπή,
- την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής,
- την Εκτελεστική Επιτροπή
- το Δήμαρχο.

Ακόμη, προκειμένου να λαμβάνουν μέρος οι απλοί δημότες στην διαβούλευση, πριν τη λήψη αποφάσεων, είναι απαραίτητο σύμφωνα με τον εν λόγω νόμο, να δημιουργείται μια Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης και να ορίζεται και ένα άτομο ως Συνήγορος Δημότη και Επιχείρησης, με σκοπό η άσκηση της εξουσίας να πραγματοποιείται με διαφάνεια. Στο σημείο αυτό, πρέπει να αναφερθεί, πως η

Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης, απαρτίζεται από 25 - 50 άτομα, πρόεδρος είναι ο Δήμαρχος, ενώ συμμετέχουν και εκπρόσωποι κάποιων φορέων (π.χ μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις εργαζομένων κ.α) (Χρυσανθάκης, 2010).

Επιπλέον, κατά τη διεξαγωγή των συνεδριάσεων στις συνεδριάσεις της συγκεκριμένης επιτροπής, λαμβάνουν μέρος, δίχως όμως να μπορούν να ψηφίσουν και εκπρόσωποι κρατικών αρχών και πολιτικών κομμάτων. Ακόμη, η συνεδρίαση υλοποιείται δημοσίως έπειτα από πρόσκληση του προέδρου της επιτροπής, κάθε χρόνο και ειδικότερα προτού συνταχθούν τα προσχέδια του προϋπολογισμού καθώς επίσης και το ετήσιο πρόγραμμα δράσης. Επιπροσθέτως, σε ότι αφορά στους δήμους, οι οποίοι έχουν πληθυσμό που ξεπερνά τα 20.000 άτομα, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, εκλέγεται ένα άτομο με κύρος αλλά κυρίως με εμπειρία σαν συνήγορος του δημότη και της επιχείρησης. Τέλος, η εν λόγω απόφαση κοινοποιείται στην ιστοσελίδα που διαθέτει ο δήμος (Μανωλοπούλου, Μπερέρης, & Ματαίου, 2015).

2.2.6 Αρμοδιότητες των Δήμων και των Κοινοτήτων

2.2.6.1 Κοινοτικές και δημοτικές αρμοδιότητες

Όπως ορίζει ο νόμος 3463/2006 στο άρθρο 75, τόσο οι δημοτικές όσο και οι κοινοτικές έχουν ως αρμοδιότητά τους τη διεύθυνση καθώς επίσης και τη ρύθμιση των τοπικών ζητημάτων, προκειμένου να διασφαλιστούν η προστασία αλλά και η βελτίωση της ποιότητας ζωής τα δημοτών. Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί, πως από 1-1-2011 όλοι οι Δήμοι καθώς και οι Κοινότητες έχουν αναλάβει αρμοδιότητες, τις οποίες μέχρι τότε ασκούσαν οι νομαρχίες και οι δημόσιες υπηρεσίες. Αυτές οι αρμοδιότητες σχετίζονται με τους εξής τομείς:

- Ανάπτυξη.
- Περιβάλλον.
- Ποιότητα ζωής και εύρυθμη λειτουργία Πόλεων και οικισμών.
- Απασχόληση.
- Κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη.
- Παιδεία, πολιτισμός, αθλητισμός.
- Πολιτική προστασία.
- Αρμοδιότητες κρατικού χαρακτήρα (Δρούτσα, 2014).

Ανάπτυξη

Σε ότι αφορά στην ανάπτυξη μιας περιφέρειας ή ενός δήμου, τούτη εξαρτάται άμεσα από ένα εύρος παραγόντων, οι σημαντικότεροι εκ των οποίων συνίστανται οι παρακάτω:

- Τόσο η προστασία όσο και η αξιοποίηση των φυσικών πόρων που υπάρχουν σε έναν τόπο, όπως είναι οι ιαματικές πηγές και οι ανανεώσιμες μορφές ενέργειας.
- Η κατασκευή καθώς και η συντήρηση των δικτύων φυσικού αερίου, όπως ορίζει η κείμενη νομοθεσία.
- Η αύξηση ηλεκτρικών δικτύων αλλά και γενικότερα δικτύων ενέργειας σε μια περιοχή, ώστε να ενισχυθεί η ανάπτυξη της οικονομίας του εκάστοτε τόπου.
- Η μελέτη, κατασκευή και εκμετάλλευση βιοτεχνικών κέντρων και κτιρίων στις ειδικές βιοτεχνικές και βιομηχανικές ζώνες που καθορίζονται στο πλαίσιο του πολεοδομικού και του χωροταξικού σχεδιασμού.
- Η υλοποίηση προγραμμάτων ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού της εκάστοτε περιοχής.
- Η διεξαγωγή προγραμμάτων έρευνας και τεχνολογίας, ώστε να αναπτυχθεί η περιοχή.
- Η ανάπτυξη και η συντήρηση υποδομών, με σκοπό την στήριξη της τοπικής οικονομίας, όπως είναι για παράδειγμα τα έργα οδοποιίας και τα αντιπλημμυρικά έργα.
- Η διεξαγωγή προγραμμάτων που σχετίζονται με την τουριστική ανάπτυξη του τόπου τους όπως επίσης και την προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού.
- Η αξιοποίηση των χώρων της ζώνης λιμένα δικαιοδοσίας τους, καθώς επίσης και η υλοποίηση απαραίτητων λιμενικών έργων.
- Η δημιουργία δημοτικών όπως και κοινοτικών αγορών.
- Η ανάπτυξη χώρων αποθήκευσης υγρών καυσίμων.
- Η αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας αλλά και συντήρηση κοινοτικών ή δημοτικών κτιρίων.
- Η αξιοποίηση δημοτικών είτε κοινοτικών δασών και καλλιεργητικών εκτάσεων ή βοσκότοπων (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

Περιβάλλον

Καθίσταται αξιοσημείωτο, πως οι άνθρωποι χρησιμοποιεί το περιβάλλον με πολλούς τρόπους τόσο για να μπορέσουν να επιβιώσουν όσο και για να βελτιώσουν την ποιότητα της ζωής τους. Έτσι λοιπόν, κρίνεται αναγκαία η προστασία του και η βελτίωση του σε όλες τις κοινότητες και τους δήμους της χώρας, τον οποίων αρμοδιότητες είναι οι κάτωθι:

- Η υλοποίηση τοπικών προγραμμάτων, όχι μόνο για την προστασία αλλά και για την αναβάθμιση τόσο του φυσικού όσο και του αρχιτεκτονικού περιβάλλοντος.
- Η προστασία του εδάφους και των υδάτινων πόρων, για να αντιμετωπιστεί η ρύπανση της περιφέρειάς τους.
- Η δημιουργία δημοτικών ή κοινοτικών εργαστηρίων.
- Η διασφάλιση της καθαριότητας στους κοινόχρηστων χώρων της περιφέρειας.
- Η συνδρομή προς το πυροσβεστικό σώμα της περιοχής, με σκοπό την επιτυχή πυρόσβεση, κυρίως σε περιοχές, όπου υπάρχουν δάση.
- Η υλοποίηση προγραμμάτων οικιστικής καθώς και πολεοδομικής ανάπτυξης.
- Η αξιοποίηση του ορυκτού πλούτου και η εγκατάσταση ειδικών μονάδων για την επεξεργασία των αποβλήτων.
- Η συμμετοχή σε ζητήματα πολεοδομίας κα χωροταξίας.
- Ο ορισμός των χώρων για τη δημιουργία κοιμητηρίων και χώρων αποτέφρωσης νεκρών (Γωγγάκου & Κουτζιάρη, 2012).

Ποιότητα ζωής και εύρυθμη λειτουργία πόλεων και οικισμών

- Η βελτίωση των τεχνικών καθώς και κοινωνικών υποδομών, όπως είναι για παράδειγμα η ανάπτυξη έργων ύδρευσης, τηλεθέρμανσης και κοινόχρηστων χώρων αναψυχής.
- Η συμβολή σε έργα αστικής συγκοινωνίας, με σκοπό την διευκόλυνση της μετακίνηση των κατοίκων της περιοχής τους.
- Η δημιουργία υπόγειων αλλά και υπέργειων χώρων στάθμευσης, όπως επίσης και ο έλεγχος της στάθμευσης οχημάτων, βάσει της κείμενης νομοθεσίας.

- Η δημιουργία πεζόδρομων και η λήψη μέτρων, με σκοπό την εύρυθμη και ασφαλή κυκλοφορία στους δρόμους της περιοχής τους.
- Ο καθορισμός τόσο των χώρων όσο και των όρων λειτουργίας των λαϊκών αγορών και γενικότερα των εμπορικών δραστηριοτήτων της περιοχής.
- Ο καθορισμός των χώρων, που προορίζονται για την τοποθέτηση πλαισίων προβολής υπαίθριας διαφήμισης.
- Οι ενέργειες προστασίας του καταναλωτή μέσω της ανάπτυξης Γραφείων Ενημέρωσης του καταναλωτή αναφορικά με ζητήματα ποιότητας προϊόντων και σχετικά με τα δικαιώματά τους.
- Η θέσπιση όρων για την ίδρυση επιχειρήσεων καθώς και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων της δικαιοδοσίας τους, οι οποίοι μπορεί να επηρεάζουν τη φυσικό περιβάλλον είτε την αισθητική της πόλης.
- Ο καθορισμός των ωρών λειτουργίας μουσικής σε καταστήματα, που βρίσκονται εντός της πόλης.
- Η λήψη μέτρων, με σκοπό της προστασία της δημόσιας υγείας, όπως είναι για παράδειγμα ο υγειονομικός έλεγχος των δεξαμενών νερού, ο έλεγχος της ηχορύπανσης και η δημιουργία καταφυγίων αδέσποτων ζώων.
- Η λήψη ειδικών μέτρων, με σκοπό την προστασία τόσο της ζωής όσο και της περιουσίας των κατοίκων. Χαρακτηριστικά παραδείγματα τέτοιων μέτρων είναι η τοποθέτηση σήμανσης σε οδούς όπου υλοποιούνται έργα και ο έλεγχος για την προστασία των κατοίκων από οικοδομές, που είναι επικίνδυνες.
- Η λήψη μέτρων, με σκοπό την αναβάθμιση της αισθητικής των περιοχών που βρίσκονται στη δικαιοδοσία τους.
- Ο καθορισμός ονομασίας σε οδούς και πλατείες, καθώς και η εναπόθεση πινακίδων πληροφορίας (Ράφτη, 2017).

Απασχόληση

Μεταξύ των σημαντικότερων ζητημάτων, που καλούνται να αντιμετωπίσουν οι περιφέρειες και οι δήμοι, περιλαμβάνεται η απασχόληση των κατοίκων τους και φυσικά η μείωση της ανεργίας. Ακολουθούν οι αρμοδιότητές τους, που είναι:

- Η ανάπτυξη προγραμμάτων δράσης αλλά και πρωτοβουλιών, με σκοπό τη την προώθηση της απασχόλησης και την ομαλή ενσωμάτωση των ανέργων στην αγορά εργασίας.
- Η ενίσχυση τόσο της επιχειρηματικότητας όσο και της επαγγελματικής κατάρτισης, μέσω της λειτουργία Κέντρων Επαγγελματικού Προσανατολισμού αλλά και Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης.
- Η συμμετοχή στην απορρόφηση του ανθρώπινου δυναμικού της περιοχής τους μέσα από τη διεξαγωγή συμβουλευτικών δράσεων προς τους ανέργους, προκειμένου να τους ενθαρρύνουν τους για την εξεύρεση εργασίας (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

Κοινωνική Προστασία και Αλληλεγγύη

Με σκοπό να επιτευχθεί η κοινωνική προστασία αλλά και η αλληλεγγύη ορίζονται:

- Η ανάπτυξη πολιτικών καθώς επίσης η συμμετοχή σε δράσεις, οι οποίες έχουν ως στόχο την υποστήριξη παιδικής και της τρίτης ηλικίας μέσω της ίδρυσης ιδρυμάτων, όπως είναι τα γηροκομεία και οι βρεφονηπιακοί σταθμοί.
- Η ανάπτυξη πολιτικών καθώς και η συμμετοχή σε προγράμματα, τα οποία αποβλέπουν στη στήριξη των ευπαθών κοινωνικών ομάδων, παρέχοντάς τους υπηρεσίες υγείας όπως επίσης και υπηρεσίες προαγωγής ψυχικής υγείας. Ως παραδείγματα μπορούν να αναφερθούν η ανάπτυξη κέντρων αγωγής υγείας, κέντρων ψυχικής υγείας και κέντρων συμβουλευτικής στήριξης για τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας.
- Η παροχή βοήθειας σε αστέγων αλλά και σε οικονομικά αδύνατων δημοτών, παρέχοντας τους δημοτικά οικόπεδα, χρηματική καθώς και υλική βοήθεια.
- Η υλοποίηση προγραμμάτων, με σκοπό την πρόληψη της παραβατικότητας μέσα από την ανάπτυξη Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας.
- Η υλοποίηση προγραμμάτων, με σκοπό την ομαλή ένταξη των αθίγγανων, των μεταναστών και των προσφύγων στην τοπικής κοινωνίας.
- Η προώθηση του εθελοντισμού, μέσω της ανάπτυξης εθελοντικών οργανώσεων (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

Παιδεία, πολιτισμός, αθλητισμός

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονιστεί, πως οι έννοιες πολιτισμός και παιδεία είναι άμεσα συνδεδεμένες μεταξύ τους, καθώς βασική προϋπόθεση της μίας είναι η άλλη. Σε ότι αφορά στον αθλητισμό, τούτος παρέχει σημαντικά μαθήματα ζωής, όπως είναι η συνεργασία και ο σεβασμός. Ακόμη, προάγει την ισότητα μεταξύ των ανθρώπων. Επομένως, αρμοδιότητες των δήμων και των περιφερειών είναι οι εξής :

- Η ενίσχυση των υλικοτεχνικών υποδομών τόσο της πρωτοβάθμιας όσο και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αλλά και η συντήρηση των σχολικών κτηρίων.
- Η δημιουργία βιβλιοθηκών, πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής καθώς και κέντρων δημιουργικής απασχόλησης για παιδιά.
- Η λήψη μέτρων, με σκοπό τόσο την ανάδειξη όσο και την προστασία του τοπικού πολιτισμού, μέσω της ίδρυσης μουσείων, θεάτρων, πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων κ.ά
- Η προστασία μνημείων και αρχαιολογικών χώρων, που βρίσκονται στη δικαιοδοσία τους.
- Η συντήρηση των παραδοσιακών σχολικών κτιρίων καθώς και των κτιρίων, τα οποία παραχωρούνται είτε από δημόσιους είτε από ιδιωτικούς φορείς.
- Η παροχή βοήθειας για τη διοργάνωση συναυλιών, παραστάσεων ή πολιτιστικών εκδηλώσεων.
- Η ενίσχυση του πολιτιστικού τουρισμού.
- Η δημιουργία ή η συντήρηση αθλητικών εγκαταστάσεων, όπως για παράδειγμα δημοτικών γυμναστηρίων και αθλητικών κέντρων.
- Η υλοποίηση προγραμμάτων που αποσκοπούν στην ενίσχυση του μαζικού αθλητισμού καθώς επίσης και στη διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων.

Πολιτική προστασία

Είναι αξιοσημείωτο, πως η προστασία του πολίτη καθιστά βασικό μέλημα όλων των κοινωνιών. Ωστόσο, οι περισσότεροι πολίτες δε νιώθουν προστατευμένοι και έτσι θα ήταν χρήσιμο να πραγματοποιηθούν τα εξής:

- Τόσο ο συντονισμός όσο και η επίβλεψη του έργου της πολιτικής προστασίας, με σκοπό την πρόληψη καθώς και την αντιμετώπιση των καταστροφών, οι οποίες υλοποιούνται εντός των διοικητικών τους ορίων.
- Η παροχή βοήθειας αλλά και ο συντονισμός του ανθρώπινου δυναμικού με απώτερο σκοπό την πρόληψη και την αντιμετώπιση των καταστροφών (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

Αρμοδιότητες κρατικού χαρακτήρα

Οι εν λόγω αρμοδιότητες είναι οι κάτωθι:

- Η τήρηση του δημοτολογίου, του μητρώου αρρένων, των ληξιαρχικών βιβλίων, επίσημων εγγράφων, καθώς και η έκδοση σχετικών πιστοποιητικών.
- Η ενημέρωση των δημοσίων υπηρεσιών σχετικά με τις αλλαγές προσωπικής κατάστασης, οι οποίες πραγματοποιούνται λόγω των τηρούμενων στοιχείων.
- Η παροχή αδειών για πολιτικούς γάμους.
- Η παροχή βεβαίωσης μόνιμης κατοικίας.
- Ο έλεγχος αναφορικά με την τήρηση των διατάξεων, οι οποίες σχετίζονται με του χώρους προσωρινής εγκατάστασης μετακινούμενων πληθυσμιακών ομάδων καθώς και των διατάξεων που σχετίζονται με τα ζώα συντροφιάς.
- Η παροχή αδειών λειτουργίας καταστημάτων και επιχειρήσεων, όπως επίσης και ο καθορισμός των όρων λειτουργίας τους.
- Ο έλεγχος για τη τήρηση των διατάξεων που σχετίζονται με το ωράριο λειτουργίας των καταστημάτων.
- Τόσο η χορήγηση όσο και η αφαίρεση αδειών λειτουργίας κινηματογράφων, θεάτρων, τεχνικών ψυχαγωγικών παιγνίων και μουσικών οργάνων.
- Η χορήγηση αλλά και η ανάκληση αδειών, που αφορούν στην άσκηση υπαίθριου στίσιμου εμπορίου, εμποροπανηγύρεων και υπαίθριων χριστουγεννιάτικων αγορών.
- Η χορήγηση άδειας για την κυκλοφορία ζώηλατου οχήματος εντός των ορίων της εκάστοτε περιφέρειας.
- Η ανάκληση άδειας από τις οικοδομές για λόγους μη εξόφληση ασφαλιστικών εισφορών σε ασφαλιστικά ταμεία (ΙΚΑ).

- Τόσο η χορήγηση όσο και αφαίρεση άδειας χρήσης του οικήματος για την υλοποίηση δραστηριότητας από εκδιδόμενα πρόσωπα.
- Ο αυστηρός έλεγχος σχετικά με την τήρησης της τουριστικής νομοθεσίας, όπως προβλέπει η νομοθεσία.
- Η έκδοση και χορήγηση αδειών διενέργειας διαφήμισης, όπως επίσης και η παραχώρηση χώρων με σκοπό την προβολή δραστηριοτήτων σε νομικά πρόσωπα, για κοινωφελείς σκοπούς.
- Η παροχή άδειας λειτουργίας προς καταστήματα εκμίσθωσης μοτοποδηλάτων (Γωγγάκου & Κουτσζάρη, 2012).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 - ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ»

3.1 Πρόγραμμα Καλλικράτης και αυτονομία της αυτοδιοίκησης

Όπως υποστήριξε ο Καραναστάσης (2011), η νέα δομή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Τ.Α.) και του κράτους καθιστά την πιο μεγάλη αναπτυξιακή πρωτοβουλία, που έχει πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών. Ως τώρα, ο δημόσιος τομέας ήταν τροχοπέδη στις επιχειρησιακές αλλά και στις αναπτυξιακές πρωτοβουλίες. Πλέον, μειώνονται τα συγκεντρωτικά στοιχεία του κράτους, το οποίο αποκεντρώνεται και χαρακτηρίζεται από ευελιξία, αποτελεσματικότητα καθώς επίσης και από δυνατότητα επιπλέον αξιοποίησης τόσο τοπικών όσο και περιφερειακών συγκριτικών πλεονεκτημάτων. Επιπροσθέτως, η νέα αρχιτεκτονική ασκεί θετική επιρροή στα δημοσιονομικά μεγέθη, διότι ενισχύεται η αποτελεσματικότητα των δήμων καθώς και περιφερειών, ενώ παράλληλα υπάρχει καλύτερη λειτουργία της αγοράς και μειώνονται τα φαινόμενα αδιαφάνειας.

Εν συνεχεία, η νέα αρχιτεκτονική τόσο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης όσο και του κράτους στοχεύει στην εξοικονόμηση πόρων μέσα από τη μείωση των Ο.Τ.Α. όπως επίσης και των νομικών τους προσώπων. Ένα ακόμη πλεονέκτημα της καθιστά το γεγονός, πως δομεί σημαντικούς αναπτυξιακούς θεσμούς τόσο σε πρωτοβάθμιο όσο και δευτεροβάθμιο επίπεδο, δημιουργώντας προστιθέμενη αξία. Επίσης, χαρακτηριστικό των νέων περιφερειών καθώς και των δήμων της χώρας αποτελεί η λειτουργική αυτοδυναμία τους, η οποία συντελεί, ώστε εκείνοι να μπορούν να συμμετέχουν σε τοπικές αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, να προσελκύουν όχι μόνο νοικοκυριά αλλά και επιχειρήσεις και κατά συνέπεια διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην επίτευξη της τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης.

Επιπροσθέτως, μια άλλη καινοτομία του εν λόγω Προγράμματος καθιστά η ανάπτυξη ενός τοπικού Προγράμματος Σταθερότητας και Ανάπτυξης (Π.Σ.Α.). Ακολουθούν όσα περιλαμβάνονται στο τοπικό Π.Σ.Α.:

- Πρόγραμμα, με σκοπό την εξυγίανση των Ο.Τ.Α.
- Ανάπτυξη Λογαριασμού Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης της Αυτοδιοίκησης,
- Καθορισμός κανόνων καθώς και πλαίσιο πιστοληπτικής πολιτικής των ΟΤΑ

- Εκσυγχρονισμός οικονομικής διαχείρισης, μέσα από την ανάπτυξη εργαλείων λήψης αποφάσεων, παραδείγματος χάριν δεδομένων με έγκυρα στατιστικά στοιχεία,
- Πραγματοποίηση ελέγχων τόσο σε δήμους και περιφέρειες όσο και στα Νομικά τους Πρόσωπα (Γωγάκου & Κουτζιάρη, 2012).

3.2 Οι προτεραιότητες του Προγράμματος Καλλικράτη

Οι προτεραιότητες του προγράμματος «Καλλικράτης» καθίστανται οι εξής:

- Η οικονομική στήριξη των βαθμίδων Αυτοδιοίκησης, μέσω Φόρου Εισοδήματος Φυσικών και Νομικών προσώπων, Φόρου Προστιθέμενης Αξίας καθώς επίσης και Φόρου Μεγάλης Ακίνητης Περιουσίας.
- Η παροχή των απαραίτητων πόρων, ώστε να ασκηθούν οι αρμοδιότητες που έχουν απονεμηθεί..
- Τόσο ο έλεγχος όσο και η μείωση του δανεισμού μέσω της θέσπισης αντικειμενικών κριτηρίων.
- Η αντιμετώπιση του ζητήματος των υπερχρεωμένων δήμων.
- Η διασφάλιση της διαφάνειας στα οικονομικά θέματα των περιφερειών.
- Η δίκαιη κατανομή των πόρων σε δήμους και περιφέρειες (www.ypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/oikonomika.doc).

3.3 Κεντρικοί Αυτοτελείς πόροι της αυτοδιοίκησης

Είναι άξιο αναφοράς, πως μείζονος σημασίας για την ανάπτυξη των νέων αυτοδιοικητικών αρμοδιοτήτων, σύμφωνα με το πρόγραμμα «Καλλικράτης» καθίσταται η εξασφάλιση των απαιτούμενων οικονομικών πόρων. . Ειδικότερα, πρέπει να γίνεται εξ αρχής κοστολόγηση των μεταφερόμενων αρμοδιοτήτων και παράλληλα να αναδιαμορφώνεται το «καλάθι» των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (Κ.Α.Π), όπου θα συμπεριλαμβάνεται το 20% του Φόρου Εισοδήματος (ΦΕ) φυσικών αλλά και νομικών προσώπων. Επίσης, πρέπει να συμπεριλαμβάνεται το 12% των ετησίων εισπράξεων ΦΠΑ καθώς και το 50% του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας (ΦΑΠ).

Στο σημείο αυτό, πρέπει να αναφερθεί, πως από τα εν λόγω έσοδα των ΚΑΠ, τα 2/3 των εσόδων του ΦΕ όπως επίσης και όλο το ποσό των εσόδων του ΦΠΑ και του ΦΑΠ διατίθενται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δάνειων (ΤΠ & Δ) και ειδικότερα στο λογαριασμό «ΚΑΠ για κάλυψη Λειτουργικών και Λοιπών Γενικών Δαπανών». Επιπλέον, το υπόλοιπο των εσόδων του ΦΕ εγγράφεται στον Π/Υ Δημοσίων Επενδύσεων και εν συνεχεία κατατίθεται στο ΤΠ&Δ. Επίσης, η απόδοση εσόδων από τον τακτικό προϋπολογισμό υλοποιείται μέσω ισόποσων προκαταβολών, ανάλογα με την εκτίμηση των εσόδων καθώς επίσης και βάσει της τελικής εκκαθάρισης, που προκύπτει από τα απολογιστικά στοιχεία κάθε έτους.

Στο σημείο αυτό, πρέπει να αναφερθεί, πως οι ανωτέρω φόροι επιλέχθηκαν, καθώς αποτελούν τους πιο δυναμικούς φόρους του φορολογικού συστήματος της Ελλάδας και έτσι εξασφαλίζεται η επάρκεια πόρων της αυτοδιοίκησης. Ακόμη, μέσω αυτών επιτυγχάνεται η σταθερότητα του οικονομικού κύκλου.

Πιο συγκεκριμένα, στους πόρους συγκαταλέγονται το κόστος των βοηθημάτων υγειονομικής περίθαλψης, το κόστος των επιδομάτων κοινωνικής πρόνοιας, καθώς επίσης και το κόστος της μετακίνησης των μαθητών. Είναι άξιο αναφοράς, πως τόσο τα κριτήρια και ο τρόπος όσο και η διαδικασία κατανομής των Κ.Α.Π. διενεργείται από το Υπουργείο Εσωτερικών και από το Υπουργείο Οικονομικών (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

3.4 Πιστοληπτική πολιτική για Δήμους & Περιφέρειες

Βάσει του σχετικού νόμου, τόσο οι δήμοι όσο και οι περιφέρειες έχουν τη δυνατότητα να συνομολογούν δάνεια μόνο για την χρηματοδότηση επενδύσεων όπως επίσης και για τη χρηματοδότηση του χρέους τους. Καθίσταται μείζονος σημασίας, πως ο μπορούν να δανείζονται μόνο για να κάνουν επενδύσεις. Επίσης, οι περιφέρειες καθώς και οι δήμοι, τν οποίων το χρέος είναι μεγαλύτερο από τα έσοδα τους, δεν μπορούν να καταφεύγουν στην πιστοληπτική αγορά. Έπονται, οι προϋποθέσεις, που πρέπει να πληρούν οι δήμοι και οι περιφέρειες, ώστε να λάβουν δάνειο:

- Δεν πρέπει το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης ενός δήμου ή περιφέρειας να είναι μεγαλύτερο του 20% των ετήσιων εσόδων του
- το χρέος του δήμου ή της περιφέρειας, που επιθυμεί να προχωρήσει σε δανεισμό, δεν πρέπει να ξεπερνά το 60% των εσόδων του

- Πρόγραμμα εξυγίανσης για υπερχρεωμένους Δήμους

Για κάποιους Δήμους, οι οποίοι έχουν αυξημένα χρέη, ακολουθείται συγκεκριμένη διαδικασία εξυγίανσης σύμφωνα με το αντίστοιχο πρόγραμμα, όπου συμμετέχουν, έπειτα από απόφαση του Συμβουλίου τους ή έπειτα από απόφαση Ειδικής Επιτροπής. Ακόμη, μόλις ο δήμος υπαχθεί στο εν λόγω πρόγραμμα τίθενται συγκεκριμένοι κανονισμοί, όπως είναι το «πάγωμα» των προσλήψεως και η μείωση της χρηματοδότησης.

Επιπλέον, πραγματοποιούνται τακτικοί έλεγχοι, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική διεξαγωγή του προγράμματος εξυγίανσης. Έτσι λοιπόν, αντιμετωπίζονται πιθανά προβλήματα υπερχρεωμένων Δήμων, οι οποίοι συνενώνονται με άλλους δήμους που είναι οικονομικά υγιείς. Συνεπώς, το συγκεκριμένο πρόγραμμα εφαρμόζεται μόνο για τον δήμο που είναι υπερχρεωμένος και όχι για όλους τους δήμους.

Στο εν λόγω πρόγραμμα έχουν δικαίωμα συμμετοχής τόσο Δήμοι όσο και Δημοτικές ενότητες, που ενώνονται, καθώς επίσης και Περιφέρειες έπειτα από αίτημά τους. Ακόμη, απαραίτητη προϋπόθεση συνιστά η απόφαση των 3/5 του Δημοτικού ή του Περιφερειακού Συμβουλίου. Επιπλέον, συγκροτείται Ελεγκτική Επιτροπή, η οποία απαρτίζεται από το Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, το Γενικό Διευθυντή Τοπικής Αυτοδιοίκησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης όπως και από έναν εκπρόσωπο της ΚΕΔΚΕ.

Τέλος, πρέπει να αναφερθεί, πως η εκτίμηση γίνεται από ορκωτούς ελεγκτές, ενώ ο Δήμος υλοποιεί το εν λόγω πρόγραμμα εξυγίανσης εφαρμόζοντας συγκεκριμένα μέτρα, δράσεις αλλά και χρονοδιάγραμμα. Σπανίως, εντάσσονται στο πρόγραμμα υποχρεωτικά Δήμοι έπειτα από έλεγχο της Διεύθυνσης Οικονομικών ΟΤΑ του Υπουργείου Εσωτερικών, της Διεύθυνσης Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Με τον τρόπο αυτό, ο Δήμος έχει πρόσβαση στο Λογαριασμό Εξυγίανσης και Αλληλεγγύης της Αυτοδιοίκησης (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

3.5 Διαφάνεια στα οικονομικά των δήμων, Προγραμματικοί Προϋπολογισμοί, Οικονομική Διαχείριση

Βάσει του νέου νόμου παρέχεται ένα εύρος σύγχρονων εργαλείων οικονομικής διαχείρισης αλλά και ελέγχου, με χαρακτηριστικό παράδειγμα την αναλυτική λογιστική στο σύνολο της ΤΑ και τις ταμειακές υπηρεσίες σε κάθε δήμο και περιφέρεια. Βασική προτεραιότητα του νόμου αποτελεί η ενίσχυση του δημοκρατικού έλεγχου των πολιτών και έτσι οι νέοι συμμετοχικοί θεσμοί (π.χ επιτροπή διαβούλευσης) έχουν κύριο ρόλο στην διαχείριση των οικονομικών ζητημάτων των νέων ΟΤΑ. Προς την ίδια κατεύθυνση κινούνται και τα μέτρα που αφορούν στη δημοσιότητα των αποφάσεων για τις τοπικές, δημόσιες δαπάνες.

Ενώ, για τη διασφάλιση της διαφάνειας επεκτάθηκε ο έλεγχος από το ελεγκτικό συνέδριο στους δήμους, τις περιφέρειες καθώς και τα Νομικά τους Πρόσωπα, ενώ παράλληλα αναπτύχθηκαν και αυτοτελείς υπηρεσίες εποπτείας. Ο κάθε δήμος πραγματοποιεί Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Τ.Ε.Π.), που εξειδικεύεται ανά έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης (Ε.Π.Δ.).

Ακόμη, κάθε χρόνο μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου, πρέπει να τελειώνουν όλες οι διαδικασίες που σχετίζονται με τη σύνταξη προσχεδίου του Ε.Π.Δ., του προϋπολογισμού όπως επίσης και οι διαδικασίες διαβούλευσης. Επίσης, το Δημοτικό Συμβούλιο καθορίζει ποιο πρέπει να είναι το ανώτατο ύψος προϋπολογισμού εξόδων για τον επόμενο χρόνο για όλες τις δημοτικές κοινότητες. Έτσι λοιπόν, βάσει αυτού του χρηματικού ποσού, το συμβούλιο της δημοτικής κοινότητας δημιουργεί το σχέδιο προϋπολογισμού τόσο των έργων όσο και των δράσεων του.

Εν συνεχεία, σε συγκεκριμένο παράρτημα του προϋπολογισμού αναγράφονται οι δράσεις των συνενωμένων Δήμων, οι οποίοι συγκροτούν τον Καλλικράτειο Δήμο, όπου συγκαταλέγονται τα έργα και οι υπηρεσίες τους. Εδώ πρέπει να σημειωθεί, πως τα ποσοστά κατανομής των πόρων, που σχετίζονται με τα νομαρχιακά διαμερίσματα ορίζονται έπειτα από απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης καθώς και από τη γνώμη της ΚΕΔΚΕ. Έτσι, διασφαλίζεται πως οι πιο μικροί Δήμοι δεν θα «αδικηθούν» σε ότι αφορά στην κατανομή των πόρων.

Έπειτα, τόσο ο προϋπολογισμός και το ετήσιο πρόγραμμα δράσης όσο και η εισηγητική έκθεση της οικονομικής επιτροπής αλλά και οι αποφάσεις του δημοτικού

συμβουλίου, οι οποίες σχετίζονται με την επιβολή φόρων και εισφορών, κατατίθενται στον Ελεγκτή Νομιμότητας, ώστε να ελεγχθούν. Στην περίπτωση που υπάρχουν παρατυπίες, ο Ελεγκτής Νομιμότητας συγκαλεί το δημοτικό συμβούλιο, ώστε να αναμορφώσει τον προϋπολογισμό εντός είκοσι ημερών.

Ακολούθως, η ταμειακή λειτουργία των Δήμων πραγματοποιείται από ειδική υπηρεσιακή μονάδα, η οποία καθιστά τμήμα της οικονομικής υπηρεσίας. Ενώ, η Οικονομική Επιτροπή καταθέτει στο Δημοτικό Συμβούλιο τριμηνιαία έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα υλοποίησης του προϋπολογισμού, που αναρτάται στην διαδικτυακή σελίδα του Δήμου. Επίσης, στην έκθεση συγκαταλέγεται και η άποψη που έχει εκφραστεί από τη μειοψηφία. Ενώ, στους προϋπολογισμούς των νέων Δήμων, οι οποίοι θα προκύψουν έπειτα από τις συνενώσεις, περιλαμβάνονται όχι μόνο οι υποχρεώσεις αλλά και οι απαιτήσεις των συνεννοούμενων Δήμων (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

3.5.1 Διαφάνεια και προγραμματισμός στα οικονομικά των περιφερειών

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί, πως οι Περιφέρειες καταρτίζουν Τετραετές Επιχειρησιακό Πρόγραμμα κατά τους πρώτους εννέα μήνες της κάθε τετραετίας. Αναφορικά με την πρώτη φορά της εφαρμογής του ορίζεται η τριετής διάρκεια. Ενώ, σε σχετικό παράρτημα του προϋπολογισμού αναγράφονται οι δράσεις, οι οποίες σχετίζονται με τους συνεννοούμενους νομούς, όπως είναι τα έργα καθώς επίσης και οι υπηρεσίες τους. Επιπλέον, τα ποσοστά κατανομής των πόρων, τα οποία σχετίζονται με τους νομούς, ορίζονται βάσει απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης αλλά βάσει της γνώμης της Ένωσης Περιφερειών.

Έτσι λοιπόν, εξασφαλίζεται, πως θα γίνει ίση κατανομή των πόρων και δε θα αδικηθούν οι μικρότεροι. Ακόμη, από την Εκτελεστική Επιτροπή συγκεντρώνονται αλλά και αξιολογούνται οι προτάσεις των υπηρεσιών της περιφέρειας αναφορικά τόσο με το Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης όσο και με τον προϋπολογισμό, τα οποία τα εισηγείται στην Οικονομική Επιτροπή, με σκοπό εκείνη να προχωρήσει στην κατάρτιση τους όπως επίσης και στην υποβολή τους στο Περιφερειακό Συμβούλιο. Επιπροσθέτως, μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου, ολοκληρώνονται οι διαδικασίες που αφορούν στη σύνταξη προσχεδίου του Ε.Π.Δ. και προϋπολογισμού

καθώς επίσης και οι διαδικασίες διαβούλευσης. Ενώ, η συνοπτική οικονομική κατάσταση του προϋπολογισμού, δημοσιοποιείται στην ηλεκτρονική σελίδα της εκάστοτε Περιφέρειας.

Επιπλέον, κατατίθενται τον Ελεγκτή Νομιμότητας τα εξής:

- ο προϋπολογισμός,
- ετήσιο πρόγραμμα δράσης,
- εισηγητική έκθεση της οικονομικής επιτροπής
- αποφάσεις του περιφερειακού συμβουλίου σχετικά με την επιβολή των φόρων και τελών.

Στην περίπτωση που ο Ελεγκτής Νομιμότητας εντοπίσει είτε ουσιαστικά είτε τυπικά προβλήματα, αρχικά επιστρέφει τον προϋπολογισμό και εν συνεχεία καλεί το Περιφερειακό Συμβούλιο για κατάλληλη αναμόρφωσή του.

Αναφορικά με την ταμειακή λειτουργία των Περιφερειών, τούτη διεξάγεται από ειδική υπηρεσιακή μονάδα, η οποία είναι τμήμα της οικονομικής υπηρεσίας, ενώ συνιστάται με τον Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.). Επιπλέον, η Οικονομική Επιτροπή, έπειτα από εισήγηση του υπευθύνου των οικονομικών υπηρεσιών της, καταθέτει στο Περιφερειακό Συμβούλιο την τριμηνιαία έκθεση σχετικά με τα αποτελέσματα της εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Τέλος, η έκθεση κοινοποιείται στο site της Περιφέρειας.

Σχετικά με την εφαρμογή Διπλογραφικού Συστήματος Γενικής και Αναλυτικής Λογιστικής – Κοστολόγησης, υπάρχει ρύθμιση μέσω Προεδρικού Διατάγματος, το οποίο εκδίδεται. Ενώ, στους προϋπολογισμούς των Περιφερειών συμπεριλαμβάνονται τόσο οι υποχρεώσεις όσο και οι απαιτήσεις των συνενωμένων Νομαρχιών (Γωγάκου & Κουτζιάρη, 2012).

3.6 Προληπτικός έλεγχος δαπανών

Σε ότι αφορά στον προληπτικό έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τούτος καθιερώνεται στους ΟΤΑ ανεξαρτήτως πληθυσμού και σχετίζεται με τις δαπάνες

- των Δήμων και των Περιφερειών,

των νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου,

των κοινωφελών επιχειρήσεων,

- των επιχειρήσεων ύδρευσης

- των ανώνυμων εταιρειών που περιλαμβάνονται στο άρθρο 266 του Κ.Δ.Κ.

(Γωγάκου & Κουτζιάρη, 2012).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 - ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ

4.1 Η σύσταση της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Αναφορικά με την έδρα της Περιφέρειας Πελοποννήσου, τούτη είναι η Τρίπολη, ενώ την μεγαλύτερη πόλη της εν λόγω Περιφέρειας καθιστά η Καλαμάτα. Ενώ, πρέπει να σημειωθεί, πως καθίσταται αυτοδιοικούμενη από το αρμόδιο νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Είναι αξιοσημείωτο, πως η περιφέρεια αναλαμβάνει το σχεδιασμό, τον προγραμματισμό αλλά και την υλοποίηση πολιτικών σε περιφερειακό επίπεδο εντός του πλαισίου των αρμοδιοτήτων της, βάσει των αρχών της αειφόρου ανάπτυξης καθώς επίσης και της κοινωνικής συνοχής της Ελλάδος, όμως δίνοντας προσοχή και στις ευρωπαϊκές πολιτικές.

Επιπλέον, την Περιφέρεια Πελοποννήσου συγκροτούν ο Νομός Αργολίδος, ο Νομός Αρκαδίας, ο Νομός Κορινθίας, ο Νομός Λακωνίας όπως επίσης και ο Νομός Μεσσηνίας. Ενώ, καθένας από τους νομούς συνιστά και μια περιφερειακή ενότητα, ενώ η κάθε πρωτεύουσα νομού αποτελεί έδρα της συγκεκριμένης περιφερειακής ενότητας.

Τα όργανα της Περιφέρειας καθίστανται:

- ο Περιφερειάρχης,
- οι Αντιπεριφερειάρχες
- το περιφερειακό συμβούλιο
- η οικονομική και η εκτελεστική επιτροπή.

Ενώ, αναφορικά με το περιφερειακό συμβούλιο, τούτο έχει 51 μέλη.

4.2 Οι αρμοδιότητες του περιφερειάρχη της Περιφέρειας Πελοποννήσου

(<http://ppel.gov.gr/perifereia/>)

-Βασική αρμοδιότητα του Περιφερειάρχη Πελοποννήσου είναι να προσπαθεί για τη διασφάλιση του δημόσιου συμφέροντος, να κατευθύνει με σκοπό την διεκπεραίωση του σχεδίου περιφερειακής ανάπτυξης καθώς επίσης και να ασκεί τα καθήκοντά του τόσο με διαφάνεια όσο και με αποτελεσματικότητα. Επιπροσθέτως, έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- Την έκδοση των πράξεων που είναι μη κανονιστικού χαρακτήρα, βάσει της κείμενης νομοθεσίας.
- Να υλοποιεί τις αποφάσεις τόσο του περιφερειακού συμβουλίου και της εκτελεστικής επιτροπής όσο και της οικονομικής επιτροπής.
- Να συγκαλεί την εκτελεστική επιτροπή και να είναι ο συντονιστής στην διεκπεραίωση των αποφάσεών που λαμβάνονται,
- Να εκπροσωπεί την περιφέρεια δικαστικώς αλλά και εξωδίκως.
- Να έχει το ρόλο του προϊστάμενου στις υπηρεσίες της περιφέρειας και από αυτόν να εκδίδονται οι πράξεις, οι οποίες προβλέπονται από τις διατάξεις για το διορισμό αλλά και την υλοποίηση πειθαρχικού ελέγχου.
- Ακόμη, πρέπει να διατάσσει την είσπραξη των εσόδων της εν λόγω περιφέρειας και να λαμβάνει αποφάσεις σχετικά με τη διάθεση των πιστώσεων του προϋπολογισμού.
- Να υπογράφει τις συμβάσεις, οι οποίες συνάπτονται από την περιφέρεια.
- Να αναπτύσσει ομάδες εργασίας και διοίκησης έργου, που θα αποτελούνται από μέλη του περιφερειακού συμβουλίου, από υπαλλήλους που εργάζονται στην περιφέρεια και γενικότερα στο δημόσιο τομέα αλλά και από ιδιώτες, με σκοπό την διεξαγωγή μελέτης και την επεξεργασία ζητημάτων που αφορούν στην Περιφέρεια Πελοποννήσου.
- Πρέπει να συγκροτεί συλλογικά όργανα, καθώς η συγκρότησή τους δεν γίνεται από το νόμο σε άλλα όργανα.
- Είναι σημαντικό να έχει τη δυνατότητα μεταβίβασης της άσκησης αρμοδιοτήτων του σε άτομα του περιφερειακού συμβουλίου, όπως επίσης και να εξουσιοδοτεί μέσω της υπογραφής του.

-Είναι απαραίτητο, ο περιφερειάρχης να έχει τη δυνατότητα να λαμβάνει αποφάσεις αναφορικά με ζητήματα, τα οποία υπάγονται στην αρμοδιότητα της οικονομικής επιτροπής, στην περίπτωση που ενέχει άμεσος κίνδυνος των συμφερόντων της περιφέρειας λόγω της αναβολής λήψης απόφασης. Στην εν λόγω περίπτωση, ο περιφερειάρχης κρίνεται αναγκαίο να υποβάλει προς έγκριση την απόφασή του στην επόμενη συνεδρίαση που θα κάνει η οικονομική επιτροπή.

-Αν τα ιδιωτικά συμφέροντα του περιφερειάρχη είτε κάποιου συγγενή του πρώτου ή δευτέρου βαθμού έρχονται σύγκρουση με τα συμφέροντα της περιφέρειας, τότε ο

περιφερειάρχης πρέπει να απέχει και τα αντίστοιχα καθήκοντα. Ενώ, σε περίπτωση που δεν τηρηθεί η συγκεκριμένη υποχρέωση, τότε αυτό αποτελεί πειθαρχική παράβαση καθήκοντος.

-Είναι απαραίτητο ο περιφερειάρχης να προσέρχεται μια φορά κάθε χρόνο στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής, όπως ορίζεται από τον Κανονισμό της, προκειμένου να παρουσιάσει τον ετήσιο απολογισμό πεπραγμένων του ίδιου αλλά και της εκτελεστικής επιτροπής βάσει του άρθρου 185. Ακόμη, παρουσιάζει τόσο τα πρακτικά της συνεδρίασης του περιφερειακού συμβουλίου και την ετήσια έκθεση του περιφερειακού συμπαραστάτη, όσο και την ετήσια έκθεση του οικείου ελεγκτή νομιμότητας σχετικά με την περιφέρειά. Ο εν λόγω ετήσιος απολογισμός δημοσιοποιείται και από το Υπουργό Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

-Τέλος, ο περιφερειάρχης υποχρεούται να κάνει παρουσίαση του προϋπολογισμού της περιφέρειας στην αντίστοιχη επιτροπή της Βουλής βάσει των διατάξεων του Κανονισμού της.

Ενώ, οι αντιπεριφερειάρχες έχουν τις κάτωθι αρμοδιότητες:

-Οι αντιπεριφερειάρχες, οι οποίοι εκλέγονται άμεσα όπως επίσης και άλλοι τρεις αντιπεριφερειάρχες, επικουρούν τον περιφερειάρχη. Ενώ, ορίζονται έπειτα από απόφαση του περιφερειάρχη, η οποία αναγράφεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

-Μέσω παρόμοιας απόφασης, από τον περιφερειάρχη ανατίθεται στους αντιπεριφερειάρχες η άσκηση των τομέων αρμοδιοτήτων της περιφέρειας, ενώ τους μεταβιβάζει και την άσκηση ορισμένων από τις αρμοδιότητές του.

-Αναφορικά με τους άμεσα εκλεγόμενοι αντιπεριφερειάρχες, αυτοί έχουν τις παρακάτω αρμοδιότητες:

- Πρέπει να συντονίζουν αλλά και να εποπτεύουν τις υπηρεσίες της περιφέρειας τους.
- Πρέπει να εκτελούν τις αποφάσεις που λαμβάνει ο περιφερειάρχης, το περιφερειακό συμβούλιο αλλά και η οικονομική επιτροπή, σχετικά με την περιφερειακή ενότητα, στην οποία είναι αρμόδιοι.

- Σημαντική αρμοδιότητά τους είναι και η άσκηση των αρμοδιοτήτων, τις οποίες τους μεταβιβάζει ο περιφερειάρχης.
- Πρέπει να κάνουν εισήγηση στο περιφερειακό συμβούλιο σχετικά με το σχεδιασμό των μέτρων πολιτικής προστασίας της περιφερειακής ενότητας.
- Είναι υπεύθυνοι τόσο για τη διάθεση όσο και το συντονισμό της δράσης του αναγκαίου δυναμικού και μέσων με σκοπό την πρόληψη καθώς και την αντιμετώπιση των φυσικών καταστροφών που μπορεί να έχει υποστεί η περιφέρεια, βάσει των οδηγιών του περιφερειάρχη.
- Ασκούν καθήκοντα προέδρου στο Συντονιστικό Όργανο Πολιτικής Προστασίας της περιφερειακής.
- Σε ότι αφορά στη θητεία τους, αυτή διαρκεί το μισό από ότι η θητεία των περιφερειακών αρχών.
- Αν υπάρξει κώλυμα είτε απουσία του αντιπεριφερειάρχη, τότε τις αρμοδιότητές του αναλαμβάνει ο περιφερειάρχης ή κάποιος άλλος αντιπεριφερειάρχης, ο οποίος ορίζεται από τον περιφερειάρχη.

4.3 Συγχωνεύσεις δήμων βάσει του «Καλλικράτη»

- Ο Νομός Αργολίδος συντίθεται από το δήμο Ναυπλίου, το δήμο Ερμιονίδας, το δήμο Επιδαύρου και το δήμο Άργους, ενώ οι μικρότεροι δήμοι οι οποίοι συνιστούν τους μεγαλύτερους καταργούνται βάσει του Ν.3852/2010.
- Ο Νομός Αρκαδίας αποτελείται από τους δήμους Τρίπολης, Νότιας Κυνουρίας, Βόρειας Κυνουρίας, Γορτυνίας και Μεγαλόπολης. Οι μικρότεροι δήμοι αυτών καταργούνται, πλην του δήμου Βόρειας Κυνουρίας, ο οποίος δεν υπέστη καμία αλλαγή.
- Ο Νομός Κορινθίας αποτελείται από τους δήμους Κορινθίων, Σικωνίων, Ευλοκάστρου, Βέλου, Λουτρακίου και Νεμέας. Οι μικρότεροι δήμοι των ανωτέρω έχουν καταργηθεί βάσει του νόμου, εκτός από το δήμο Νεμέας, ο οποίος δεν υπέστη καμία αλλαγή και χαρακτηρίζεται ως ορεινός.
- Ο Νομός Λακωνίας αποτελείται συνίσταται από τους δήμους Σπάρτης, Ανατολικής Μάνης, Ευρώτα, και Μονεμβασιάς, των οποίων οι μικρότεροι δήμοι καταργούνται βάσει του προγράμματος «Καλλικράτης», ενώ η κοινότητα Ελαφονήσου αναγνωρίζεται ως δήμος.

- Ο Νομός Μεσσηνίας αποτελείται από τους δήμους Καλαμάτας, Μεσσήνης, Πύλου, Τριφυλίας, Οιχαλίας, και Δυτικής Μανίας, των οποίων οι μικρότεροι δήμοι καταρτούνται σύμφωνα με το Νόμο, ενώ ο δήμος Δυτικής Μάνης έχει χαρακτηριστεί ως ορεινός (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

4.4 Διάρθρωση των υπηρεσιών της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Αναφορικά με τη διάρθρωση των υπηρεσιών της Περιφέρειας Πελοποννήσου, τούτη έχει ως εξής:

- Διαρθρώνονται τόσο σε κεντρικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

-Είναι οργανωμένες στο πλαίσιο της οικείας περιφερειακής ενότητας, ενώ ανήκουν σε οργανική μονάδα της Κεντρικής Υπηρεσίας.

Επίσης, η Κεντρική Υπηρεσία της Περιφέρειας Πελοποννήσου διαθέτει:

- Το γραφείο του Περιφερειάρχη.
- Τα γραφεία των Αντιπεριφερειάρχων.
- Τη Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών
- Τη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Λειτουργίας.
- Τη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής.
- Τη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης.
- Τη Γενική Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών.
- Τη Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί, πως στα πλαίσια της Κεντρικής Υπηρεσίας της Περιφέρειας Πελοποννήσου βρίσκονται σε λειτουργία και οι κάτωθι υπηρεσίες:

- Η Νομική Υπηρεσία.
- Η αυτοτελής Διεύθυνση Πολιτικής Προστασίας.
- Το Αυτοτελές Τμήμα Εσωτερικού Ελέγχου.
- Το αυτοτελές Τμήμα Παλλαϊκής Άμυνας και Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτων Αναγκών.

- Τα Αυτοτελές Γραφείο Τύπου και Δημοσίων Σχέσεων (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

4.5 Οι αρμοδιότητες και διάρθρωση των οργανωτικών μονάδων

Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών

Σχετικά με την Γενική Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, Περιβάλλοντος και Υποδομών, τούτη καθίσταται αρμόδια τόσο για το συντονισμό όσο και την εποπτεία της λειτουργίας των οργανικών μονάδων, οι οποίες υπάγονται σε τούτη. Ακόμη, είναι αρμόδια για την διασφάλιση της καλής λειτουργίας τους και την αποκατάσταση των προβλημάτων και γενικότερα των υποθέσεων που υπάγονται στην αρμοδιότητάς τους. Ακόμη, πρέπει να συνεργάζεται με τα αρμόδια Υπουργεία για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των προβλημάτων.

Επιπροσθέτως, αποτελείται από τις παρακάτω οργανικές μονάδες:

-τη Διεύθυνση Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, η οποία εδρεύει στην Τρίπολη και έχει τοπική αρμοδιότητα σε όλες τις περιοχές της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

-τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού, η οποία εδρεύει επίσης στην Τρίπολη και έχει τοπική αρμοδιότητα σε κάθε περιοχή της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

-τη Διεύθυνση Τεχνικών Έργων, που εδρεύει στην Τρίπολη.

-τη Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Αργολίδας, η οποία εδρεύει στο Ναύπλιο και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα Αργολίδας.

-τη Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Αρκαδίας, η οποία εδρεύει στην Τρίπολη και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα Αρκαδίας.

-τη Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Κορινθίας, που έχει ως έδρα της την Κόρινθο και διαθέτει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα Κορίνθου.

-τη Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας, που εδρεύει στη Σπάρτη και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας.

-τη Διεύθυνση Τεχνικών Έργων Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας, η οποία εδρεύει στην Καλαμάτα και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα Μεσσηνίας (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού

Κύριες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού σε ότι αφορά στον περιφερειακό αναπτυξιακό σχεδιασμό, είναι:

- η προώθηση των εθνικών στρατηγικών στόχων

-ο επιχειρησιακός προγραμματισμός,

-η εποπτεία καθώς επίσης και η αξιολόγηση των δράσεων της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Σε ότι αφορά στη διάρθρωση της Διεύθυνσης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού, αυτή αποτελείται από:

-το Τμήμα Σχεδιασμού Περιφερειακής Πολιτικής,

-το Τμήμα Εφαρμογής Προγραμμάτων και Έργων,

-το Τμήμα Κινήτρων Περιφερειακής Ανάπτυξης,

-το Τμήμα Τεκμηρίωσης (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού

Αναφορικά με τις αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Περιβάλλοντος και Χωρικού Σχεδιασμού, τούτη:

-ελέγχει της τήρηση των περιβαλλοντικών όρων σχετικά με δραστηριότητες αλλά και έργα βάσει της σχετικής νομοθεσίας,

- λαμβάνει μέτρα με σκοπό την περιβαλλοντική προστασία
- εγκρίνει τον περιφερειακό σχεδιασμό διαχείρισης των στερεών αποβλήτων βάσει της σχετικής νομοθεσίας
- αναλαμβάνει τη μελέτη της χωροταξικής κατανομής των δραστηριοτήτων, οι οποίες υλοποιούνται στην εν λόγω περιφέρεια.

Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί, πως η εν λόγω Διεύθυνση αποτελείται από :

- το Τμήμα Χωρικού Σχεδιασμού, που εδρεύει την Τρίπολη και έχει τοπική αρμοδιότητα σε κάθε περιοχή της Περιφέρειας Πελοποννήσου.
- το Τμήμα Περιβάλλοντος, το οποίο εδρεύει με στην Τρίπολη και έχει τοπική αρμοδιότητα σε κάθε περιοχή της Περιφέρειας Πελοποννήσου.
- το Τμήμα Υδροοικονομίας, το οποίο εδρεύει στην Τρίπολη και έχει τοπική αρμοδιότητα σε όλες τις περιοχές της Περιφέρειας Πελοποννήσου.
- το Τμήμα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας Περιφερειακής Ενότητας Αργολίδας, που βρίσκεται στο Ναύπλιο και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα Αργολίδας.
- το Τμήμα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας της Περιφερειακής Ενότητας Αρκαδίας, το οποίο εδρεύει στην Τρίπολη και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα της Αρκαδίας.
- το Τμήμα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας της Περιφερειακής Ενότητας Κορινθίας, το οποίο εδρεύει στην Κόρινθο και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα Κορίνθου.
- το Τμήμα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας της Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας, το οποίο εδρεύει στην πόλη της Σπάρτης, ενώ διαθέτει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα Λακωνίας.
- το Τμήμα Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας της Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας, που έχει ως έδρα της Καλαμάτα και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα Μεσσηνίας (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Λειτουργίας

Σε ότι αφορά στη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Λειτουργίας, τούτη έχει τις εξής βασικές αρμοδιότητες:

- τόσο το συντονισμό όσο και την παρακολούθηση της λειτουργίας των οργανικών μονάδων, οι οποίες ανήκουν σε εκείνη,
- την διασφάλιση της καλής λειτουργίας των οργανικών μονάδων
- την αποκατάσταση των προβλημάτων που προκύπτουν σε ζητήματα που υπάγονται στην αρμοδιότητά της.

Σχετικά με τη διάρθρωσή της αποτελείται από :

- τη Διεύθυνση Διαφάνειας και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, η οποία εδρεύει στην Τρίπολη και έχει τοπική αρμοδιότητα σε κάθε περιοχή της Περιφέρειας Πελοποννήσου.
- τη Διεύθυνση Εξυπηρέτησης του Πολίτη, που έχει ως έδρα την πόλη της Τρίπολης, ενώ οι τοπική της αρμοδιότητα ισχύει για όλη την Περιφέρεια Πελοποννήσου.
- τη Διεύθυνση Διοίκησης, που έχει ως έδρα της την Τρίπολη, ενώ η τοπική της αρμοδιότητα λαμβάνει χώρα σε όλη την Περιφέρεια.
- τη Διεύθυνση Οικονομικού, που εδρεύει στην Τρίπολη και έχει τοπική αρμοδιότητα σε όλη την Περιφέρεια Πελοποννήσου.
- τη Διεύθυνση Διοικητικού – Οικονομικού Περιφερειακής Ενότητας Αργολίδας, η οποία εδρεύει στο Ναύπλιο και έχει αρμοδιότητα μόνο στην περιφερειακή ενότητα Αργολίδας.
- τη Διεύθυνση Διοικητικού – Οικονομικού Περιφερειακής Ενότητας Κορινθίας, της οποίας η έδρα βρίσκεται στην Κόρινθο και διαθέτει αρμοδιότητα μόνο στην περιφερειακή ενότητα Κορινθίας.
- τη Διεύθυνση Διοικητικού – Οικονομικού Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας, που εδρεύει στη Σπάρτη και έχει αρμοδιότητα μόνο στην περιφερειακή ενότητα Λακωνίας.

-τη Διεύθυνση Διοικητικού – Οικονομικού Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας, η οποία εδρεύει στην Καλαμάτα και έχει αρμοδιότητα μόνο στην περιφερειακή ενότητα Μεσσηνίας (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής

Σχετικά με τη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, τούτη είναι υπεύθυνη:

-τόσο για το συντονισμό όσο και την παρακολούθηση της λειτουργίας των οργανικών μονάδων, οι οποίες ανήκουν σε αυτή

-για τη διασφάλιση την καλής λειτουργίας των ανωτέρω.

-για τη σύναψη συνεργασίας με το Υπουργείο, με σκοπό να επιτευχθεί η αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των προβλημάτων.

Ενώ, αυτή συγκροτείται από :

-τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας, που εδρεύει στην Τρίπολη

-τη Διεύθυνση Κτηνιατρικής, που έχει την έδρα της στην Τρίπολη

-τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής περιφερειακής ενότητας Αργολίδας, η οποία εδρεύει στο Ναύπλιο και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην περιφερειακή ενότητα Αργολίδας.

-τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής περιφερειακής ενότητας Αρκαδίας, που εδρεύει στην Τρίπολη και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην περιφερειακή ενότητα Αρκαδίας.

-τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής περιφερειακής ενότητας Κορινθίας, η οποία εδρεύει στην Κόρινθο και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην περιφερειακή ενότητα Κορινθίας.

-τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής περιφερειακής ενότητας Λακωνίας, που έχει την έδρα της στη Σπάρτη και τοπική αρμοδιότητα μόνο στην περιφερειακή ενότητα της Λακωνίας.

-τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής περιφερειακής ενότητας Μεσσηνίας, που εδρεύει στην Καλαμάτα και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην περιφερειακή ενότητα της Μεσσηνίας.

-τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Τριφυλίας, που έχει ως έδρα της την Κυπαρισσία και η τοπική της αρμοδιότητα έχει ισχύ στην πρώην Επαρχία Τριφυλίας (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης

Σχετικά με τη Γενική Διεύθυνση Ανάπτυξης, αυτή καθίσταται αρμόδια για τα εξής:

-το συντονισμό αλλά και την παρακολούθηση της λειτουργίας των οργανικών μονάδων, οι οποίες υπάγονται σε τούτη

-τη διασφάλιση της καλής λειτουργίας των ανωτέρω όπως επίσης και την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν.

-η καλή συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία με σκοπό την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των προβλημάτων.

Ενώ, την εν λόγω Διεύθυνση συγκροτούν :

-η Διεύθυνση Βιομηχανίας, Ενέργειας και Φυσικών Πόρων, της οποίας η έδρα βρίσκεται στην Τρίπολη και έχει τοπική αρμοδιότητα σε κάθε περιοχή της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

-η Διεύθυνση Διά Βίου Μάθησης, Απασχόλησης, Εμπορίου και Τουρισμού, η οποία εδρεύει στην Τρίπολη και έχει τοπική αρμοδιότητα σε όλη την εν λόγω Περιφέρεια.

-η Διεύθυνση Ανάπτυξης Περιφερειακής Ενότητας Αργολίδας, η οποία έχει ως έδρα της το Ναύπλιο και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα Αργολίδας.

-η Διεύθυνση Ανάπτυξης Περιφερειακής Ενότητας Αρκαδίας, η οποία εδρεύει στην Τρίπολη και η τοπική της αρμοδιότητα έχει ισχύ μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα Αρκαδίας.

-η Διεύθυνση Ανάπτυξης Περιφερειακής Ενότητας Κορινθίας, που εδρεύει στην Κόρινθο και έχει τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα Κορινθίας.

-η Διεύθυνση Ανάπτυξης Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας, η οποία εδρεύει στη Σπάρτη και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα της Λακωνίας.

-η Διεύθυνση Ανάπτυξης Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας, που έχει ως έδρα της την Καλαμάτα και τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα της Μεσσηνίας (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

Γενική Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών

Σε ότι αφορά στη Γενική Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών, τούτη αναλαμβάνει:

-τόσο το συντονισμό όσο και την παρακολούθηση της λειτουργίας των οργανικών μονάδων, οι οποίες υπάγονται σε τούτη

-την διασφάλιση της καλής λειτουργίας των οργανικών μονάδων

-την αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν και υπάγονται στη αρμοδιότητά της.

Επίσης, πρέπει να συνεργάζεται με το αρμόδιο Υπουργείο, προκειμένου να λυθούν τα προβλήματα.

Σχετικά με τη διάρθρωσή της, η Γενική Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών αποτελείται από τις κάτωθι οργανικές μονάδες:

-τη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της περιφερειακής ενότητας Αργολίδας, που εδρεύει στο Ναύπλιο και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα Αργολίδας

-τη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της περιφερειακής ενότητας Αρκαδίας, η οποία έχει ως έδρα της την Τρίπολη και σε ότι αφορά στην τοπική της αρμοδιότητα, τούτη έχει ισχύ μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα Αρκαδίας

-τη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της περιφερειακής ενότητας Κορινθίας, που εδρεύει στην Κόρινθο και έχει τοπική αρμοδιότητα αποκλειστικά στην Περιφερειακή Ενότητα Κορινθίας

-τη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της περιφερειακής ενότητας Λακωνίας, η οποία εδρεύει στη Σπάρτη και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα της Λακωνίας.

-τη Διεύθυνση Μεταφορών και Επικοινωνιών της περιφερειακής ενότητας Μεσσηνίας, που έχει έδρα στην Καλαμάτα και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα της Μεσσηνίας (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

Γενική Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας

Αναφορικά με την εν λόγω Διεύθυνση, τούτη έχει ως αρμοδιότητάς της

-το συντονισμό όπως επίσης και την παρακολούθηση της λειτουργίας των οργανικών μονάδων, οι οποίες ανήκουν σε τούτη

-την διασφάλιση της καλής λειτουργίας των ανωτέρω

-την επίλυση των προβλημάτων, που υπάγονται στην αρμοδιότητάς τους.

-τη συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία, με σκοπό την αποτελεσματικότερη επίλυση των υποθέσεων που βρίσκονται στην αρμοδιότητάς τους.

Ενώ, συγκροτείται από τις κάτωθι οργανικές μονάδες:

-τη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας, η οποία εδρεύει στην Τρίπολη και έχει τοπική αρμοδιότητα σε όλες τις περιοχές της Περιφέρειας Πελοποννήσου.

-τη Διεύθυνση Κοινωνικής Μέριμνας, που έχει την έδρα της στην Τρίπολη.

-τη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Περιφερειακής Ενότητας Αργολίδας, που εδρεύει στην πόλη του Ναυπλίου και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα Αργολίδας.

-τη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφερειακής Ενότητας Αρκαδίας, η οποία εδρεύει στην Τρίπολη και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα Αρκαδίας.

-τη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Περιφερειακής Ενότητας Κορινθίας, η οποία εδρεύει στην Κόρινθο και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα Κορινθίας.

-τη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας της Περιφερειακής Ενότητας Λακωνίας, της οποίας η έδρα βρίσκεται στη Σπάρτη, ενώ έχει τοπική αρμοδιότητα στην Περιφερειακή Ενότητα της Λακωνίας.

-τη Διεύθυνση Δημόσιας Υγείας και Κοινωνικής Μέριμνας Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας, που εδρεύει στην Καλαμάτα και έχει τοπική αρμοδιότητα μόνο στην Περιφερειακή Ενότητα της Μεσσηνίας (Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, 2010).

4.6 Περιφερειακή Ενότητα Κορινθίας (<http://www.kallikratis.org/perifereiaki-enotita-korinthias/>).

Η εν λόγω Περιφερειακή Ενότητα έχει 145.082 κατοίκους και έδρα της είναι η πόλη της Κορίνθου, ενώ συγκροτείται από τους κάτωθι Δήμους:

-Δήμος Βέλου- Βόχας

-Δήμος Κορινθίων

-Δήμος Λουτρακίου- Αγίων Θεοδώρων

-Δήμος Νεμέας

-Δήμος Ξυλοκάστρου- Ευρωστίνης

-Δήμος Σικυονίων

Ειδικότερα, οι ανωτέρω Δήμοι αποτελούνται από μικρότερους Δήμους οι κοινότητες.

Σχετικά με το Δήμο Βέλου-Βόχας συγκροτείται από δύο μικρότερους δημοτικές ενότητες : 1) την Δημοτική Ενότητα Βέλου και 2) τη Δημοτική Ενότητα Βόχας. Η πρώτη αποτελείται από τις Κοινότητες Βέλου, Ελληνοχωρίου, Κοκκωνίου, Κρηνών, Νεράντζης, Πουλλίτσης, Στιμάγκας και Ταρσινών. Ενώ, η δεύτερη συμπεριλαμβάνει

τις κοινότητες Βραχατίου, Ζευγολατείου, Βοχαϊκού, Ευαγγελιστριάς, Μπολατίου, Σουληναρίου και Χαλκείου.

Έπειτα, αναφορικά με το Δήμο Κορινθίων συγκροτείται από πέντε μικρότερες δημοτικές ενότητες, που είναι : 1) Δημοτική Ενότητα Άσσου-Λέχαιου, 2) Δημοτική Ενότητα Κορινθίων 3) Δημοτική Ενότητα Σαρωνικού, 4) Δημοτική Ενότητα Σολυγίας, 5) Δημοτική Ενότητα Τενέας. Αναλυτικότερα, οι πρώτη συγκροτείται από τις κοινότητες Άσσου, Λεχαίου, Κάτω Άσσου και Περιγιαλίου. Η δεύτερη συγκροτείται από τις κοινότητες Αρχαίας Κορίνθου, Εξαμιλίων, Κορίνθου, Ξυλοκερίζης και Σολομού.

Σε ότι αφορά στην Δημοτική Ενότητα Σαρωνικού, αυτή συγκροτείται από τις κοινότητες Αθικίων, Γαλατακίου, Αγίου Ιωάννου και Κατακαλίου. Ενώ, η τέταρτη Δημοτική ενότητα αποτελείται από τις κοινότητες Σοφικού, Αγγελοκάστρου και Κόρφου. Τέλος, η Δημοτική Ενότητα Τενέας περιλαμβάνει τις κοινότητες Αγιονορίου, Αγίου Βασιλείου, Κλένιας, Κουταλά, Στεφανίου και Χιλιομοδίου.

Επιπλέον, ο Δήμος Λουτρακίου- Αγίων Θεοδώρων συγκροτείται από τις δημοτικές ενότητες 1) Αγίων Θεοδώρων και 2) Λουτρακίου- Περαχώρας. Η πρώτη αποτελείται από την κοινότητα Αγίων Θεοδώρων, ενώ η δεύτερη από τις κοινότητες : Ισθμίας, Λουτρακίου Περαχώρας και Πισίων.

Αναφορικά με το Δήμο Νεμέας συγκροτείται από τη Δημοτική Ενότητα Νεμέας και συμπεριλαμβάνει τις κοινότητες Νεμέας, Αηδονίων, Αρχαίας Νεμέας, Αρχαίων Κλεωνών, Γαλατά, Δάφνης, Καστρακίου, Κουτσίου, Λεοντίου και Πετρίου.

Ακόμη, ο Δήμος Ξυλοκάστρου- Ευρωστίνης συγκροτείται από 2 δημοτικές ενότητες: 1) Τη Δημοτική Ενότητα Ευρωστίνης και 2) τη Δημοτική Ενότητα Ξυλοκάστρου. Πιο συγκεκριμένα η πρώτη περιλαμβάνει τις κοινότητες Δερβενίου, Ελληνικού, Ευρωστίνης Ροζενών, Καλλιθέας, Λυγιάς, Λυκοποριάς, Πύργου, Σαρανταπήχου, Στομίου και Χελυδορέου, ενώ οι δεύτερη περιλαμβάνει τις κοινότητες Ξυλοκάστρου, Άνω Τρικάλων, Γελινιατικών, Δένδρου, Ζεμενού, Θαλερού, Θροφαρίου, Καμαρίου, Καρυάς, Κάτω Λουτρού, Κάτω Συνοικίας Τρικάλων, Κορφιωτίσσης, Λαγκαδαϊκών, Μάννας, Μελισσίου, Μέσης Συνοικίας Τρικάλων, Νέων Βρυσουλών, Ξανθοχωρίου, Παναριτίου, Πελλήνης, Πιτσών, Ρεθίου, Ρίζης, Σοφιανών, Στυλίων και Συκέας

Τέλος, σε ότι αφορά στο Δήμο Σικυωνίων, τούτος συγκροτείται από τρεις Δημοτικές ενότητες: 1) Δημοτική Ενότητα Σικυωνίων, 2) Δημοτική Ενότητα Στυμφαλίας και 3) Δημοτική Ενότητα Φενεού. Η πρώτη περιλαμβάνει τις κοινότητες Σικυώνος, Βελίνης, Γονούσσης, Διμηνιού, Κάτω Διμηνιού, Κλημεντίου, Κρυονερίου, Λαλιώτου, Μεγάλου Βάλτου, Μικρού Βάλτου, Μουλκίου, Μποζικά, Παραδεισίου, Πασίου, Σικυώνος, Σουλίου Και Τιτάνης. Η δεύτερη περιλαμβάνει τις κοινότητες Ασπροκάμπου, Δροσοπηγής, Καισαρίου, Καλιανών, Καστανέας, Κεφαλαρίου, Κυλλήνης, Λαύκας, Στυμφαλίας Και Ψαρίου και η Τρίτη τις κοινότητες Αρχαίας Φενεού, Γκούρας, Κάτω Ταρσού, Ματίου, Μεσινού, Μοσιάς, Πανοράματος, Στενού και Φενεού.

4.7 Έργα που έγιναν στην Π.Ε. Κορινθίας στα πλαίσια του «Καλλικράτης»

Στα πλαίσια του Προγράμματος Καλλικράτης, έχουν υλοποιηθεί τα τελευταία χρόνια οι κάτωθι ενέργειες, με σκοπό να ενίσχυση της απασχόληση στην περιοχή, την προστασία του περιβάλλοντος και γενικότερη την προαγωγή καλύτερης ποιότητας ζωής:

- «ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΛΑΒΩΝ ΔΡΟΜΟΥ ΣΠΑΘΟΒΟΥΝΙ – ΚΑΛΕΝΤΖΙ» έργο ύψους 100.000,00 €. Η διακήρυξη δημοσιεύθηκε τον Ιούλιο του 2014.
- Πραγματοποιήθηκε διαβίβαση από το ΥΠΕΚΑ/ΕΥΠΕ/Τμ. Α' στο Περιφερειακό Συμβούλιο 1* Φακέλου: «Τροποποίηση περιβαλλοντικών όρων Αγωγού Φυσικού Αερίου Υψηλής πίεσης, ΑΓ.ΘΕΟΔΩΡΟΙ-ΔΕΗ ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΗΣ», που έλαβε χώρα τον Ιούνιο του 2014.
- Υλοποίηση έργου με τίτλο «ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΚΟΙΤΗΣ ΚΑΙ ΠΡΑΝΩΝ ΡΕΜΑΤΩΝ ΝΟΜΟΥ ΓΙΑ ΑΝΤΙΠΛΗΜΜΥΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΑΝΑΓΚΩΝ», ύψους 300.000,00€ (2015)
- Χορηγήθηκαν στους κατοίκους της περιοχής άδειες φύτευσης οиноποιήσιμων αμπελιών, το έτος 2015.
- Το 2016 κατασκευάστηκε αρδευτικό έργο στην περιοχή ΤΟΕΒ Λυγιάς.

- Τον Αύγουστο του 2016 επισκευάστηκε ο πέτρινος υδραύλακας στην Λυκοποριά.
- Τον Ιούνιο του 2016 διακηρύχθηκε το έργο «Κατασκευή αρδευτικών έργων στις περιοχές Καστανιά-Δροσοπηγή-Καλλιάνων», ύψους 200.000,00.
- Το 2016 ανακοινώθηκε το πρόγραμμα «Συμπληρωματικό Πρόγραμμα αναδιάρθρωσης και μετατροπής οινοποιήσιμων αμπελώνων περιόδου 2016-2017» (<http://ppel.gov.gr/category/anakinosis/pe-korinthias/>).

Ενώ, το τρέχον έτος (2017) έχουν γίνει οι εξής σημαντικές ανακοινώσεις προς υλοποίηση:

- Η Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) με σκοπό να εγκριθεί το έργο «Αντιμετώπιση βλαβών από διάβρωση ακτών στην περιοχή Ίντεν στην Κόρινθο»
- Διεξαγωγή Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), η οποία σχετίζεται με την αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό του σταθμού βάσης κινητής τηλεφωνίας της εταιρείας WIND HELLAS ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ ΑΕΒΕ, στη θέση «Μονή Παναγίας Κορφιώτισσας», που είναι στο Δήμο Ξυλοκάστρου-Ευρωστίνης.
- Η ανάπτυξη δεξαμενών αλλά και δικτύων πολλαπλών χρήσεων σε δύο περιοχές του Δήμου Ξυλοκάστρου- Ευρωστίνης, στην περιοχή Καρυώτικα και Μάννου (<http://ppel.gov.gr/category/anakinosis/pe-korinthias/>).

Από τα ανωτέρω, καθίσταται φανερό, πως γίνονται προσπάθειες τα τελευταία χρόνια, προκειμένου να αναπτυχθεί η περιοχή. Ωστόσο, τα εν λόγω έργα θα έπρεπε να είχαν γίνει πολλά χρόνια πριν, αποδεικνύοντας πως υπάρχει καθυστέρηση στην υλοποίηση των στόχων που έχουν τεθεί στα πλαίσια του προγράμματος «Καλλικράτης».

4.8 Έργα που έγιναν στην Π.Ε Αργολίδας

(<http://ppel.gov.gr/category/anakinosis/pe-argolidas/>)

Εντός του πλαισίου του Προγράμματος Καλλικράτης, έχουν πραγματοποιηθεί οι ακόλουθες ενέργειες, αποσκοπώντας να ενίσχυση της απασχόλησης στην εν λόγω περιοχή, την προστασία του περιβάλλοντος και φυσικά την επίτευξη καλύτερης ποιότητας ζωής:

- Τον Ιούνιο του τρέχοντος έτους δημοσιοποιήθηκε ανακοίνωση που αφορά στην πρόσληψη εργατών αποθήκης, αυξάνοντας έτσι την απασχόληση στην περιοχή
- Το Μάιο του 2017 έγινε διακηρύχθηκε το «Πρόγραμμα βελτίωσης της παραγωγής και εμπορίας των προϊόντων της μελισσοκομίας έτους 2017 ΠΕ Αργολίδας»
- Το Μάιο του 2017 ανακοινώθηκε το πρόγραμμα «ΣΥΝΤΗΡΗΣΕΙΣ – ΑΣΦΑΛΤΟΣΤΡΩΣΕΙΣ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Π.Ε. ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ, ΥΠΟΕΡΓΟ: ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΒΛΑΒΩΝ ΟΔΟΣΤΡΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΟΔΩΝ».
- Το 2014 διακηρύχθηκε η αποκατάσταση του κεντρικού αγωγού του αρδευτικού δικτύου Ανάβαλου
- Το 2015 διακηρύχθηκε το πρόγραμμα «ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ – ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΥ ΟΔΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ Π.Ε. ΑΡΓΟΛΙΔΑΣ»

4.9 Έργα που έγιναν στην Π.Ε Αρκαδίας (<http://ppel.gov.gr/category/anakinosis/pe-arkadias/>)

Ακολουθούν ορισμένα σημαντικά έργα, που υλοποιήθηκαν στην Περιφερειακή Ενότητα Αρκαδίας στα πλαίσια του Προγράμματος Καλλικράτης:

- Το 2017 πραγματοποιήθηκε μελέτη σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις του βιολογικού καθαρισμού Στεμνίτσας.
- Το 2017 διακηρύχθηκε το έργο « ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΚΑΛΛΙΑΝΙΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΤΟΥ ΩΣ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ ».
- Το Νοέμβριο του 2016 χορηγήθηκε άδεια πώλησης πετρελαίου στην «ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΝ. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ & ΣΙΑ Ε.Ε.»

- Τον Οκτώβριο του 2016 διακηρύχθηκε το έργο «ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΒΑΤΟΤΗΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΤΡΙΠΟΛΗΣ – ΠΑΡΑΛΙΟΥ ΑΣΤΡΟΥΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΜΑΓΟΥΛΑΣ».

4.10 Έργα που έγιναν στην Π.Ε Λακωνίας

(<http://ppel.gov.gr/category/anakinosis/pe-lakonias/>)

Έπονται ορισμένα σημαντικά έργα που πραγματοποιήθηκαν στην εν λόγω Περιφέρεια, με σκοπό τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων:

- Τον Αύγουστο του τρέχοντος έτους διακηρύχθηκε το έργο «ΒΕΛΤΙΩΣΗ - ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΟΔΟΥ: 8η ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟΣ ΜΟΝΗ ΚΑΤΣΙΜΙΚΑΔΑΣ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ»
- Τον Ιούλιο 2017 ανακοινώθηκε η πρόσληψη ατόμων στις ελαιοκομικές περιοχές της Περιφέρειας.
- Τον Αύγουστο του 2016 διακηρύχθηκε έργο, με σκοπό τον έλεγχο καθώς και την αναγόμωση των φορητών πυροσβεστήρων που διαθέτει το Διοικητήριο της εν λόγω Περιφέρειας.
- Το Μάιο του 2016 διεξήχθη στη Σπάρτη το 2ο Παγκόσμιο Συνέδριο που αφορούσε στη Γενετική, τη Γηριατρική καθώς και την Έρευνα νευροεκφυλιστικών νόσων.

4.11 Έργα που έγιναν στην Π.Ε Μεσσηνίας

(<http://ppel.gov.gr/category/anakinosis/pe-messinias/page/101/>)

Τέλος, στα πλαίσια του «Καλλικράτης» υλοποιήθηκαν και σημαντικά έργα στην Π.Ε Μεσσηνίας, ορισμένα εκ των οποίων παρατίθενται κάτωθι:

- Τον Αύγουστο του 2017 διακηρύχθηκε το έργο «ΒΕΛΤΙΩΣΗ -ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΟΔΟΥ: 8η ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΟΔΟΣ ΜΟΝΗ ΚΑΤΣΙΜΙΚΑΔΑΣ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ»
- Το 2017 διακηρύχθηκε το έργο «ΒΕΛΤΙΩΣΗ-ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΟΔΟΥ: 9Η ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ-ΡΑΧΕΣ – ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΑΣ ΔΗΜΟΥ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ »
- Τον Απρίλιο του τρέχοντος έτος πραγματοποιήθηκε μελέτη σχετικά με την επίπτωση που έχει στο περιβάλλον το έργο «Αντικατάσταση Εξωτερικού Δικτύου Ύδρευσης από Αμπελοκήπους έως Κυνηγού – Μεσοχώρι»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

5.1 Σύγκριση συστημάτων, υπέρ και κατά

Όπως έχει αποδειχθεί, το σχέδιο «Καποδίστριας», δεν κατάφερε να επιτύχει τους στόχους, τους οποίους είχε θέσει. Είναι αξιοσημείωτο, πως η εν λόγω μεταρρύθμιση δεν επέφερε τη επιθυμητή, ριζική μεταβολή ούτε στο πολιτικό σύστημα αλλά ούτε και σύστημα διοίκηση των Δήμων, ώστε τα πολιτικά όργανα να μπορέσουν να αποκτήσουν προγραμματικό ρόλο σε ότι αφορά στη λειτουργία τους.

Ακόμη, οι «Καποδιστριακοί Δήμοι» συστάθηκαν δίχως να διασφαλιστούν πρώτα από όλα οι δομές και διαδικασίες εσωτερικής αποκέντρωσης. Ενώ, τα τοπικά Συμβούλια έως τις μέρες μας δεν διαθέτουν πόρους, πόρους, τοπικό πρόγραμμα δράσης, καθώς επίσης ούτε ουσιαστική θεσμική λειτουργία, προκειμένου να προάγουν τη συμμετοχή των πολιτών.

Έτσι λοιπόν, ήλθε το πρόγραμμα «Καλλικράτης» για να επιφέρει ορισμένες απαραίτητες θεσμικές αλλαγές στα πλαίσια της τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οποίες είναι οι κάτωθι:

- Τη μεγαλύτερο ίσως καινοτομία που επέφερε σε Περιφερειακό επίπεδο είναι, πως οι περιφερειάρχες δεν διορίζονται από το κράτος, αλλά τους εκλέγουν οι ίδιοι οι πολίτες. Δηλαδή, μέσω του εν λόγω σχεδίου, η τοπική αυτοδιοίκηση είναι πλέον ανεξάρτητο όργανο τοπικής αυτοδιοίκησης και λειτουργεί προς όφελος των ελλήνων πολιτών.
- Πραγματοποιήθηκε σαφής διαχωρισμός σε ότι αφορά στην κατανομή των αρμοδιοτήτων των Δήμων αλλά και των Περιφερειών, με σκοπό η κάθε αρμοδιότητα να προσεγγίζει και να εξυπηρετεί περισσότερο τον πολίτη. Ειδικότερα, στην εν λόγω αρμοδιότητα συμπεριλαμβάνεται το αναπτυξιακό σχεδιάσμα στις Περιφέρειες, όπως είναι η εφαρμογή των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων καθώς επίσης και η υλοποίηση προγραμμάτων του Ε.Σ.Π.Α..
- αναπτύχθηκε ο θεσμός του «Συμπαραστάτη της Επιχείρησης», προκειμένου να εξαλειφθεί η κακή διοίκηση όπως επίσης και να διευθετούνται οι καταγγελίες των πολιτών.

- Ορίστηκε η Επιτροπή Διαβούλευσης, όπου μπορούσαν να λαμβάνουν μέρος εκπρόσωποι της τοπικής κοινωνίας, προκειμένου να ακούγεται η «φωνή» της σχετικά με τις τοπικές ανάγκες.

Σε ότι αφορά στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, αυτή πλέον αποτελείται από 5 Περιφερειακές Ενότητες, των οποίων οι περιφερειάρχες διορίζονται από τους ίδιους τους κατοίκους, γεγονός που αποτελεί σημαντική ένδειξη δημοκρατίας, ενώ παράλληλα οι ψηφοφόροι επωμίζονται κατά κάποιο τρόπο τα αποτελέσματα είτε θετικά είτε αρνητικά, της επιλογής τους.

Επίσης, από την ανωτέρω ανάλυση φαίνεται, πως στα πλαίσια του προγράμματος Καλλικράτης έχουν πραγματοποιηθεί κάποια έργα για την προαγωγή της τοπικής ανάπτυξης και την ενίσχυση της απασχόλησης στην περιοχή. Ειδικότερα, έχουν διεξαχθεί έργα που αφορούν στις οδικές υποδομές και σε δίκτυα νερού και ρεύματος. Εντούτοις, ο όγκος των έργων δεν είναι ίδιος σε όλες τις ΠΕ. Πιο συγκεκριμένα, φαίνεται πως στην ΠΕ Κορινθίας και Λακωνίας έχουν γίνει τα περισσότερα και σημαντικότερα, ενώ τα λιγότερο σημαντικά στην ΠΕ Μεσσηνίας.

Ακόμη, είναι σημαντικό να αναφερθεί, πως σε ότι στην ενίσχυση της απασχόλησης στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, η κάθε προκήρυξη για πρόσληψη ανθρώπινου δυναμικού αναφέρεται σε λίγα άτομα, κυρίως 2 έως 8 άτομα. Έτσι λοιπόν, καθίσταται φανερό, πως με τόσο λίγες προσλήψεις δεν μπορεί να ενισχυθεί σε μεγάλο βαθμό η απασχόληση στην περιοχή και πιθανόν οι κάτοικοι να εξακολουθούν να φεύγουν στις μεγαλύτερες πόλεις για εύρεση εργασίας.

Έπειτα, δεν φαίνεται να έχουν γίνει έργα, που να αποσκοπούν στη βελτίωση του κλάδου της υγείας, που συνιστά ένα σημαντικό ζήτημα το οποίο χρήζει βελτίωσης, όχι μόνο στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, αλλά και σε όλες τις περιφέρειες της χώρας μας. Επίσης, ενώ πριν από μερικά χρόνια έλαβαν χώρα περισσότερα έργα στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, το τρέχον έτος δε φαίνεται να έχουν προγραμματιστεί προς υλοποίηση αρκετά και σημαντικά έργα, τα οποία θα επιφέρουν μείζονες αλλαγές στη ζωή των κατοίκων.

Αν και τα έργα που έγιναν συνέβαλλαν στην ανάπτυξη της περιοχής και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής των κατοίκων, θα μπορούσαν να είχαν υλοποιηθεί ακόμη περισσότερα και σημαντικότερα έργα, όπως η πρόσληψη περισσότερων

ανθρώπων σε διάφορους επαγγελματικούς τομείς και η διεξαγωγή επιπλέον υποδομών, που θα βοηθούσε στην προσέλκυση τουριστών και γενικότερα θα κρατούσε τους νέους στην περιοχή τους, καθώς δε θα αναζητούσαν στις μεγαλύτερες πόλεις της χώρας επαγγελματικές ευκαιρίες και καλύτερη ποιότητα ζωής.

Συνεπώς, η μεταρρύθμιση «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ» παρουσιάζει και πολλές αδυναμίες. Το σχέδιο «Καποδίστριας» καθώς δεν έχει καταφέρει να δημιουργήσει μια αιρετή Αυτοδιοίκηση, δεν είχε πετύχει το στόχο του, έτσι θεσπίστηκε η μεταρρύθμιση «Καλλικράτης», ώστε να γίνει πιο αποδοτική η λειτουργία και να εκσυγχρονιστεί η διοίκηση του κράτους. Εντούτοις, σε επίπεδο θεσμικό όπως επίσης και οικονομικό, τούτο δεν επιτεύχθηκε σε πρακτικό επίπεδο, κυρίως εξαιτίας του πελατειακού συστήματος που επικρατεί στη χώρα μας.

Έτσι λοιπόν, ο «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ», δεν κατάφερε να υλοποιήσει τους στόχους του, αφού δεν εφαρμόζει μια ουσιαστική αποκέντρωση. Κύριοι υπαίτιοι είναι σε μεγάλο βαθμό, τα άτομα, τα οποία καλούνται να τον εφαρμόσουν και δεν προσπαθούν να διορθώσουν λάθη και ατέλειες που υφίστανται, όπως για παράδειγμα στο χώρο της υγείας και στο ζήτημα της διαχείρισης των απορριμμάτων (Μηλιαθανάκης & Ράφτη, 2017).

Στις μέρες, το εν λόγω πρόγραμμα βρίσκεται σε στασιμότητα τόσο σε ότι αφορά στους στόχους τους όσο και τη λειτουργία του. Επίσης, υπάρχει και έλλειψη στήριξης του από την ίδια Πολιτεία. Έπονται, κάποιες βασικές αδυναμίες της μεταρρύθμισης:

- Στις περιπτώσεις που τελικά υλοποιείται η αποκέντρωση αρμοδιοτήτων, τούτη δεν υποστηρίζεται και από την ανάλογη αποκέντρωση πόρων αλλά ούτε και προσωπικού, εξαιτίας μικροπολιτικών λόγων.
- Εξακολουθούν να υφίστανται προβλήματα, που αφορούν στην επικάλυψη αρμοδιοτήτων, όπως είναι για παράδειγμα η αδράνεια και η μεταβίβαση ευθυνών. Μείζον προβλήματα καθιστούν οι ασάφειες που υπάρχουν όπως επίσης και η κωλυσιεργία σχετικά με τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από τη κεντρική διοίκηση προς στις νέες Περιφέρειες. Προκειμένου να καταστεί αυτό σαφές, αξίζει να αναφερθεί το παράδειγμα της νομοθεσίας, όπου υπάρχουν μεγάλα κενά σχετικά με την αρμοδιότητα εξέτασης αιτημάτων, ώστε να ανακληθούν οι πράξεις καταργηθέντος οργάνου σε ότι αφορά στις άδειες παραμονής των αλλοδαπών.

- Η παράλληλη παρουσία της Αποκεντρωμένης Κρατικής Διοίκησης και της Περιφέρειας, έχοντας αρμοδιότητες οι οποίες καλύπτουν σημαντικές χωρικές ενότητες, συντάσσει την εικόνα ενός πολυτελούς σχήματος και πιθανόν να γεννά απορίες που αφορούν στην ορθολογική κατανομή των αρμοδιοτήτων. Ακόμη, πρέπει να αναφερθεί, πως την περιφερειακή κρατική διοίκηση επιβάλλει το Σύνταγμα και δεν θα ήταν δυνατόν να μην υφίσταται. Ωστόσο, ο ρόλος της αυτοδιοικητικής περιφέρειας αναπτύσσει μια νέα πραγματικότητα με αποτέλεσμα να τίθεται θεσμικό ζήτημα ισορροπίας, καθώς η εποπτεία, σύμφωνα με τις πάγιες διατάξεις, δεν υπάγεται στην Αποκεντρωμένη Διοίκηση αλλά υπάγεται στην Αυτοτελής Υπηρεσία ΟΤΑ και έτσι η πρώτη χάνει μια σπουδαία αρμοδιότητά της.

Οι λόγοι, οι οποίοι συνέβαλαν στην αποτυχία του προγράμματος μπορεί να είναι πολλοί. Σε ότι αφορά στη λειτουργία του ΟΤΑ ένας σημαντικός παράγοντας καθίσταται η οικονομική κρίση, η οποία έχει εκμηδενίσει όλες τις θετικές συνέπειες της συγκεκριμένης μεταρρύθμισης. Στο σημείο αυτό πρέπει να σημειωθεί, πως αν και η κρίση εμποδίζει σημαντικά την αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος «Καλλικράτης», δεν συνεπάγεται πως ο Καλλικράτης ευθύνεται για την οικονομική ασφυξία των ΟΤΑ.

Ένας ακόμη σημαντικός λόγος αποτυχίας του προγράμματος είναι και προβληματική δομή, που οφείλεται στη σύσταση ενός κράτους, το οποίο δεν επιδέχθηκε οργάνωση σύμφωνα με τα πρότυπα ενός ευρωπαϊκού αστικού κράτους. Επιπροσθέτως, μπορεί να ευθύνεται η παρασιτική λειτουργία κάποιων θεσμών. Τέλος, μεγάλο μερίδιο ευθύνης έχει τόσο η έλλειψη οργανωμένου συστήματος διοίκησης της μεταρρύθμισης όσο και η απρόβλεπτη μεταβατικής περιόδου από το σχέδιο «Καποδίστριας» στην εδραίωση του προγράμματος «Καλλικράτης» (Μηλιαθανάκης & Ράφτη, 2017).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

6.1 Συμπεράσματα

Όπως φαίνεται από την ανωτέρω ανάλυση, το σχέδιο Καποδίστριας παρουσίασε πολλές αδυναμίες κατά την εφαρμογή του και έτσι ήρθε να το αντικαταστήσει το πρόγραμμα «Καλλικράτης», μέσω του οποίου γίνεται ένας νέος σχεδιασμός σε ότι αφορά στη διάρθρωση των δήμων, όχι μόνο σε εκτελεστικό επίπεδο αλλά και σε διοικητικό. Ειδικότερα, αποκεντρώνει τη διοίκηση και γίνεται καλύτερη χρήση των ΟΤΑ, παρέχοντας περισσότερη ελευθερία σε ότι αφορά στη λήψη αποφάσεων και ενισχύοντας τη διαφάνεια μέσα από τη αξιολόγηση των οργάνων λειτουργίας. Επιπλέον, μέσω της χρήσης της τεχνολογίας και για να γίνουμε πιο συγκεκριμένοι, μέσω της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, παρέχεται η δυνατότητα αποτελεσματικότερης εξυπηρέτησης των πολιτών, ενώ παράλληλα έχουν και τη δυνατότητα να συμμετέχουν πιο ενεργά.

Σε ότι αφορά, στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, από τη μελέτη περίπτωσης που διεξήχθη, φαίνεται πως είναι μια περιφέρεια, η οποία αποτελείται από πολλές ενότητες, που τη σειρά τους αποτελούνται από πολλές δημοτικές ενότητες καθώς επίσης και μικρές κοινότητες. Ακόμη, γίνονται προσπάθειες, με σκοπό την ανάπτυξη της περιοχής, όπως είναι τη βελτίωση των υποδομών. Ωστόσο, οι εν λόγω προσπάθειες δεν προσεγγίζουν σε μεγάλο βαθμό τον επιθυμητό στόχο του προγράμματος, διότι ο αριθμός των έργων δεν καθίσταται ικανοποιητικός. Ενώ, ένας σημαντικός κλάδος, που όπως φαίνεται δεν έχουν γίνει προσπάθειες βελτίωσής του είναι ο κλάδος της υγείας, ο οποίος ψυχορραγεί σε ολόκληρη τη χώρα.

Επίσης, δεν υλοποιείται ο ίδιος αριθμός έργων σε όλες τις Περιφερειακές Ενότητες της Περιφέρειας Πελοποννήσου. Έτσι λοιπόν, πρέπει να καταβληθούν ακόμη μεγαλύτερες προσπάθειες, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι, οι οποίοι έχουν τεθεί.

6.2 Προτάσεις

Ακολουθούν ορισμένες προτάσεις, οι οποίες θα μπορούσαν να οδηγήσουν στην αποτελεσματικότερη οργάνωση όπως επίσης και διοίκηση των περιφερειών της χώρας μας, στα πλαίσια του προγράμματος «Καλλικράτης».

Πρώτα από όλα είναι μείζονος σημασίας να γίνεται πιο πλήρης και συχνή ενημέρωση των φορέων, οι οποίοι είναι συνδεδεμένοι με το συγκεκριμένο πρόγραμμα και κυρίως των υποψήφιων δημάρχων καθώς επίσης και δημοτικών συμβούλων, αναφορικά με τις ανάγκες αλλά και τις απαιτήσεις των εκάστοτε Περιφερειών.

Επιπροσθέτως, προκειμένου να καταστεί επιτυχημένη η εφαρμογή των νέων διατάξεων που ορίζονται από το σχετικό νόμο, κρίνεται απαραίτητο να συμβάλλουν τόσο οι δημοτικές όσο και περιφερειακές αρχές, για να επιτευχθούν οι αρχικοί στόχοι, μέσω της θετικής αντιμετώπισης των διατάξεων του εν λόγω προγράμματος και κυρίως μέσω της παροχής εντολών προς στις αρμόδιες υπηρεσίες των δήμων, των οποίων η δημιουργία οφείλεται στη συνένωση των δήμων.

Επιπλέον, καθίσταται αναγκαία η συνεργασία μεταξύ τοπικών φορέων, κυβερνητικών φορέων όπως επίσης και δημοτών, με σκοπό την αξιοποίηση της υφιστάμενης δημόσιας περιουσίας και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των ΟΤΑ σχετικά με την οργάνωση αλλά και τη διοίκηση τους.

Σε ότι αφορά στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, θα ήταν εποικοδομητικό να υπήρχε κάποιος φορέας, ο οποίος να ελέγχει αυστηρότητα την πορεία της υλοποίησης των έργων, καθώς επίσης και τις αξιοκρατικές μεθόδους που εφαρμόζονται με σκοπό την πρόσληψη ανθρώπινου δυναμικού. Ακόμη, θα ήταν καλό, να διενεργούνται και επιπλέον έργα, μέσω των οποίων να προωθείται η επιχειρηματικότητα των νέων, όπως επιχορηγήσεις και διεξαγωγή σεμιναρίων.

Τέλος πρέπει να τονιστεί, πως το κυριότερο όλων είναι να διορίζονται στις υπεύθυνες θέσεις, άτομα που είναι φιλόδοξα και ενδιαφέρονται όχι μόνο για το προσωπικό τους συμφέρον αλλά και για το κοινό καλό, προκειμένου να γίνονται περισσότερα και σημαντικότερα έργα στην περιοχή, πραγματοποιώντας σε μεγαλύτερο βαθμό τους στόχους του προγράμματος.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ – ΠΗΓΕΣ

- Γωγάκου, Μ., & Κουτζιάρη, Α. (2012). *Σχέδιο Καποδίστριας-Πρόγραμμα Καλλικράτης & Οικονομική Ανάλυση Δήμου Κασσάνδρας*. Θεσσαλονίκη: Πτυχιακή Εργασία
- Δρούτσα, Χ. (2014). *Αξιολόγηση της οργανωτικής αναδιάρθρωσης που επέφερε το Πρόγραμμα «Καλλικράτης» μεταξύ των δύο βαθμών Αυτοδιοίκησης ΟΤΑ α' και β' βαθμού (ανακατανομή αρμοδιοτήτων)*. Αθήνα: Διπλωματική Εργασία
- Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (1997). *Συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης*. Διαθέσιμο στο <https://www.google.gr/search?q=%CE%9D%CF%8C%CE%BC%CE%BF%CF%82+2539%2F1997+%C2%AB%CE%A3%CF%85%CE%B3%CE%BA%CF%81%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%83%CE%B7+%CF%84%CE%B7%CF%82+%CE%A0%CF%81%CF%89%CF%84%CE%BF%CE%B2%CE%AC%CE%B8%CE%BC%CE%B9%CE%B1%CF%82+%CE%A4%CE%BF%CF%80%CE%>
- Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (2006). Νόμος Υπ' Αριθ. 3463: *Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων*. Διαθέσιμο στο http://www.epdm.gr/Uploads/Files/files_for_content/KodikasDimon.pdf
- Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. (2010). ΦΕΚ Α' 87/2010: *Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης*. Διαθέσιμο στο <https://www.hccrete.gr/Media/Default/law/62193-1.PDF>
- Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (2010). *ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 131 Οργανισμός της Περιφέρειας Πελοποννήσου*. Διαθέσιμο στο [file:///C:/Users/user/Downloads/%CE%A0%CE%94_131%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/%CE%A0%CE%94_131%20(1).pdf)
- Καραναστάσης, Μ. (2011). *Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης*. Αθήνα: Γ.Μ.Καραναστάση
- Λαδιάς, Χ. (2014). *Ειδικά Θέματα Τοπικής Αυτοδιοίκησης*. Πολιτεία.
- Μανωλοπούλου, Γ., Μπερέρης, Π.-Α., & Ματαίου, Ε. (2015). *Η Διαχρονική Εξέλιξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην Ελλάδα*. Πάτρα: Πτυχιακή Εργασία, Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Δυτικής Ελλάδας.

- Μηλαθιανάκης, Ι., & Ράφτη, Ε. (2017). «*Σχέδιο Καποδίστριας και σχέδιο Καλλικράτης. Σύγκριση των 2 σχεδίων: Η περίπτωση του Δήμου Ηρακλείου Αττικής*». Αθήνα: Πτυχιακή Εργασία
- Παπαδουκάκης, Δ. (2005). *Σχέδιο 'Καποδίστριας': οι κοινότητες στο μάτι του κυκλώνα. Ευτοπία: περιοδική έκδοση για τον ελευθεριακό κοινοτισμό*, Διαθέσιμο στο (<http://journal.eutopia.gr/el/shedio-kapodistriasis-oi-koinotites-sto-mati-toykyklona>).
- Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. (2010). *Έκθεση Αξιολόγησης Συνεπειών Ρυθμίσεων του Σχεδίου Νόμου: Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης «Πρόγραμμα Καλλικράτης*». Διαθέσιμο στο http://www.yypes.gr/UserFiles/f0ff9297-f516-40ff-a70e-eca84e2ec9b9/ekthesi_synepiavn_kallikraths_9_6_2010.pdf
- Φιωτάκη, Ε. (2015). *Η οργάνωση της Περιφέρειας (της αυτοδιοικούμενης), μελέτη Περιφέρειας Αττικής*. Διαθέσιμο στο http://nestor.teipel.gr/xmlui/bitstream/handle/123456789/15777/SDO_DMTA_01381_Medium.pdf?sequence=1
- Χρυσανθάκης, Χ. (2010). *Καλλικράτης: Ο Νέος Νόμος για την Τοπική Αυτοδιοίκηση και την Αποκεντρωμένη Διοίκηση*. Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- <http://ppel.gov.gr/category/anakinosis/pe-korinthias/>
- <http://www.kallikratis.org/perifereiaki-enotita-korinthias/>